OUR ENGLISH PUBLICATIONS

	Price. Rs.	nP.
Sri Ramakrishna the Great Master (2nd Edn.) (Calico)	25	00
" " (Morocco)	35	00
The Gospel of Sri Ramakrishna (3rd Edn.) (Calico)	20	00
" " (Morocco)	30	00
Ramakrishna: Prophet of New India	10	00
Sri Ramakrishna ..	1	50
Sayings of Sri Ramakrishna (9th Edn.)	5	00
Ramakrishna Upanishad (2nd Edn.)	1	00
Tales and Parables of Sri Ramakrishna (2nd Edn.)	2	50
The Ramakrishna Mission its ideals and activities ..	0	50
Sri Ramakrishna and His Mission (2nd Edn.)	0	62
The Master and the Disciple ..	2	00
Sri Ramakrishna and Sarada Devi	2	50
Holy Mother Sri Sarada Devi (Gambhiranandaji) (Ordinary)	7	00
" " (Calico)	9	00
Sri Sarada Devi the Holy Mother (Tapasyanandaji) (Ordinary)	6	50
" " (Calico)	8	00
Inspired Talks (Swami Vivekananda) (8th Edn.) (Board)	2	00
" " (Calico)	3	00
Hinduism (4th Edn.) ..	1	00
Education (6th Edn.) ..	1	00
The Eternal Companion (3rd Edn.) (Ordinary)	2	25
" " (Calico)	3	25
For Thinkers on Education (Swami Ramakrishnananda)	3	00
The Story of a Dedicated Life (Life of Swami Ramakrishnananda)	3	00
The Message of Eternal Wisdom (Swami Ramakrishnananda)	3	00
God and Divine Incarnations (Swami Ramakrishnananda)	2	25
The Ancient Quest (Swami Ramakrishnananda)	1	50
Sri Krishna, The Pastoral and King-maker (Swami Ramakrishnananda) (5th Edn.) ..	1	25
Life of Sri Ramanuja (Board) ..	4	00
" " (Cloth) ..	5	00
Isavasya Upanishad (7th Edn.) ..	0	75
Kena Upanishad (6th Edn.) ..	0	75
Katha Upanishad (8th Edn.) ..	1	50
Adventures in Religious Life (2nd Edn.) (Board)	4	00
(Cloth)	5	00

	Price. Rs.	nP.
Prasna Upanishad (5th Edn.) ..	1	00
Mundaka Upanishad (6th Edn.) ..	1	00
Mandukya Upanishad (7th Edn.) ..	0	75
Taittiriya Upanishad (4th Edn.) ..	2	00
Aitareya Upanishad (3rd Edn.) ..	1	00
Svetasvatara Upanishad (3rd Edn.)	1	50
Chandogya Upanishad ..	8	00
Brihadaranyaka Upanishad (2nd Edn.)	7	50
Mahanarayanopanishad ..	5	00
Srimad-Bhagavad-Gita (Swami Vireswarananda, with Sridhara's Gloss) ..	7	00
Bhagavad-Gita: the Song of God (4th Edn.)	2	75
Upadeshasahasri ..	3	50
Atmabodha ..	4	00
Yatindramatadipika ..	5	00
Srimad Bhagavatam: The Wisdom of God ..	3	50
Stotraratna (2nd Edn.) ..	0	75
Divine Life (4th Edn.) ..	3	00
Universal Prayers (5th Edn.) ..	2	25
Prince of Ayodhya (Ordinary)	3	00
" " (Calico)	4	50
Vedic Religion and Philosophy (4th Edn.)	2	50
Narada Bhakti Sutras (3rd Edn.) ..	3	00
Vakyavritti & Atmajnanopadesha-vidhi (2nd Edn.) ..	1	00
Devi-Mahatmyam (Chandi) (2nd Edn.)	2	00
Saint Durga Charan Nag (3rd Edn.)	2	25
Thus Spake Sri Ramakrishna (7th Edn.)	0	40
Thus Spake Holy Mother (2nd Edn.)	0	40
Thus Spake Vivekananda (8th Edn.)	0	40
Thus Spake The Buddha (2nd Edn.)	0	40
Thus Spake Sri Krishna (2nd Edn.)	0	40
Thus Spake The Christ (2nd Edn.)	0	40
Thus Spake Prophet Muhammad ..	0	40
Worship of Sri Ramakrishna ..	1	00
A Man of God (Ordinary)	3	00
" " (Calico)	4	00
Buddha and Our Heritage ..	0	40
Path to Perfection ..	0	40
Consolations ..	0	31
Women of India ..	0	25
Spiritual Life ..	0	06
Path Beyond Sorrow ..	0	06

Please ask for the Detailed Catalogues of our Tamil and Telugu Books

SRI RAMAKRISHNA MATH, ***Publication Dept.,*** **MYLAPORE, MADRAS-4**

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౧౯ ౧౯౬౨, అక్టోబరు; శుభకృత్తు - ఆశ్వయుజము సంచిక ౪

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ మఠ ప్రచురణములు

740 పుటలు	శ్రీరామకృష్ణ సూక్తి సుధ (తోలికూర్పు)	రూ. 7/50
496 పుటలు	శ్రీ రామకృష్ణ లీలామృతము (ద్వితీయ ముద్రణము)	రూ. 5/-
144 పుటలు	శ్రీ శారదాదేవి	రూ. 1-25
312 పుటలు	శ్రీ శారదా ప్రసంగములు	రూ. 3-00
540 పుటలు	శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము (సంగ్రహ జీవితసహితము)	రూ. 3-50
432 పుటలు (సాదా) రూ. 3-50	శ్రీవివేకానంద జీవితచరిత్ర (అట్టబైండు)	రూ. 4/-
564 పుటలు	స్వామి - శిష్య సంవాదములు (ప్రథమ ముద్రణము)	రూ. 5/-
344 పుటలు	బ్రహ్మానంద బోధనలు (ప్రథమ ముద్రణము)	రూ. 3-50
330; 324 పుటలు	సందేశతరంగిణి - 2 భాగములు (ఒక్కొక్క భాగము)	రూ. 3/-
402 పుటలు	పారమార్థిక సంభాషణలు	రూ. 3/-
504 పుటలు	శ్రీమద్భగవద్గీత (ఆఱవ ముద్రణము)	రూ. 4/-

జ్ఞానయోగము 4 00 రాజయోగము	2 50
కర్మయోగము 1 50 భక్తియోగము	1 50
నారద భక్తి సూత్రములు ...	3/-
పరతత్త్వప్రసంగము ...	2/-
శ్రీ నాగమహాశయుని జీవితచరిత్ర ...	1 25
ప్రబోధరత్నాకరము ...	2 25
శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర ...	2/-
దేవీమాహాత్మ్యము ...	2/-
వివేకానందలేఖావళి (మొదటిభాగము)	1 50
వివేకానందలేఖావళి (రెండవభాగము)	1 75
శ్రీరామకృష్ణోపనిషత్తు ...	1 25
హిందూ మతము ...	1 25
అనుష్ఠాన వేదాంతము ...	1 25
కులము, సంస్కృతి, సామ్యవాదము	1/-
వివేక సూర్యోదయము ...	1 25
భారతీయ మహిళ ...	1/-
కఠోపనిషత్తు ...	0 80
శ్రీ పరమహంస నీతికథారత్నములు	0 75

గిరీశచంద్ర 0 75 భక్తిమార్గము	0 50
షికాగో నగరోపన్యాసములు ...	0 50
గురూపదేశములు 0 50 శ్రీకృష్ణవాణి	0 40
శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ ...	0 37
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము ...	0 37
శ్రీ శారదా సూక్తి నవనీతము ...	0 40
నా సంస్కరణ యుద్ధవిధానము ...	0 37
నా గురుదేవుడు 0 40 బుద్ధ ఉవాచ	0 37
శ్రీరామకృష్ణుడు, వివేకానందస్వామి	0 25
శ్రీ పరమహంస జీవిత సంగ్రహము...	0 25
పరమహంస శ్రీరామకృష్ణుడు ...	0 25
నవీన భారతదేశము ...	0 25
తాపత్రయ చికిత్స ...	0 25
పవహారిబాబా 0 25 ముక్తిమార్గము	0 19
సర్వం విష్ణుమయం జగత్ ...	0 19
శ్రీ రామకృష్ణ ఆరాత్రికము ...	0 12
శ్రీరామనామసంకీర్తనము 0 6 యతిగీతము	0 6
నామతము 0 3 వి. సింహగర్జనము	0 3

శ్రీ దొడ్డ భాగవతము - మొదటి సంపుటము రూ. 6-50; రెండవ సంపుటము రూ. 5-50;
మూడవ సంపుటము రూ. 7-50 (మూడును ఒకేపరి కొన్నచో: రూ. 18-50)

ఇవియే కాక సంస్కృత, ఆంగ్ల, తమిళ, హిందీ, కన్నడ గ్రంథములు,

వేదాంత కేసరి (ఆంగ్లము) శ్రీ రామకృష్ణ విజయము (తమిళము)

అను మాసపత్రికలును మాయొద్ద దొరకును

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

'అఖిలవిభు శరణొందుమ, యా క్షణంబ యతనికృప నీకు ననుభావ్య మగును వత్స.'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౧౯ } ౧౯౬౨ - అక్టోబరు :: శుభకృత్తు - ఆశ్వయుజము { సంచిక ౪

శ్రీః

సౌందర్యలహరి

మూలము : శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు

టీక : నే. భ.

తవాపర్ణే కర్ణేజపనయనపైశున్యచకితా
నిలీయన్తే తోయే నియత మనిమేషా శ్శఫరికాః
ఇయం చ శ్రీ ర్బద్ధచ్ఛదపుటకవాటం కువలయం
జహాతి ప్రత్యూషే నిశి చ విఘటయ్య ప్రవిశతి ॥ ౫౬

హే అపర్ణే	ఓ పార్వతీ	నిలీయన్తే	దాగుచున్నవి
తవ	నీ	నియతమ్	నిజము
కర్ణే	కర్ణములకు	కిఞ్చ	మఱి
జప	సదా సమీపముననున్న	ఇయఞ్చశ్రీః	ఈ లక్ష్మీదేవి
నయన	నేత్రములచే కావింపబడు	బద్ధ	సంకలితమైన
పైశున్య	మర్మోద్ఘాటనమునకు	చ్ఛదపుట	దొప్పలవంటి దళములగల్గి అనెడి
చకితాః	వెఱచినవై	కవాటమ్	తలుపుగల
శఫరికాః	మీనాంగనలు	కువలయమ్	ఇందీవరమును
అనిమేషాః	ఱెప్పపాటులేనివై	ప్రత్యూషే	ఉషఃకాలమున
తోయే	నీట		

జహాతి	విడుచును	విఘటయ్య	తెఱచుకొని
నిశిచ	రాత్రియందన్ననో	ప్రవిశతి	ప్రవేశించును.
తత్	దానిని		

తా॥ అమ్మా పార్వతీ, నీ నేత్రములు ఆకర్ణాంతములు. సుందరనేత్రములకు లోకములో సామాన్యముగ ఉపమానములుగ జెప్పబడునవి మీనములు. అవి నీ నేత్రాలమేలిమిని గుర్తించి ఆ నేత్రాలయెదుట తాము నడయాడ వెఱచి, నీట దాగి, తెప్పపాటు మాని కనుపెట్టియున్నవి. ఈ లక్ష్మియు తన యిల్లగు నిందీవరమునకు రేకులగమి అనెడి తలుపు బిగించి ఉషఃకాలముననే దానిని వీడి ఎటకో ఏగును. రాత్రులందుమాత్రము వచ్చి ఆ తలుపులను తెఱచుకొని ఆయింట నుండును. లోకములో అవమానము చెందినవారు రాత్రులందు రహస్యముగ ఇండ్లలో నుండి, పగటివేళల వాకిండ్లకు బీగములు వేసి తాము ఎక్కడెక్కడనో అజ్ఞాతవాసము చేయుచుందురు కదా — అటు.

దృశా ద్రాఘీయస్యా దరదళితనీలోత్పలరుచా
దవీయాంసం దీనం స్నపయ కృపయా మా మపి శివే
అనే నాయం ధన్యో భవతి, న చ తే హాని రియతా,
వనే వా హర్మ్యే వా సమకరనిపాతో హిమకరః॥ ౫౭

శివే	ఓ మంగళాత్మికా	ధన్యః	కృతార్థుడుగ
ద్రాఘీయస్యా	దీర్ఘతరమును	భవతి	అగును
దరదళిత	ఇంచుక విచ్చిన	ఇయతా	ఇంతమాత్రముచేత
నీల+ఉత్పల	ఇందీవరపుష్పకాంతివంటి	తే	నీకు
రుచా	కాంతికలదియు అగు	హానిః న చ	నష్టమును లేగు
దృశా	(నీ) చూపుచేత	హిమకరః	చంద్రుడు
దవీయాంసం	దూరవర్తియు	వనే వా	నిర్జనారణ్యముననైనను
దీనమ్	దరిద్రుడునగు	హర్మ్యేవా	శృంగార నాయికా నాయకుల భోగభూమియగు ప్రాసాదమునందైనను
మామ్ అపి	నన్నుకూడ		
కృపయా	దయచేత		
స్నపయ	తడుపుము	సమకరనిపాతః	సమానముగ కిరణములు పఱపువాడుకదా,
అయమ్	ఇతడు (= నేను)		
అనేన	ఇంతమాత్రము తడుపుటచేత		

తా॥ భక్తులకు మంగళము లొసగు నాతల్లీ. నేను దూరమున నున్నాను. దీనుడనై యున్నాను. కలువలకాంతివంటికాంతిగలది నీ సుదీర్ఘకటాక్షము. దాని విలోకనము నాపైని కూడ. పఱపి నీదయారసమున నన్ను తడుపుమా. తడిపినంతమాత్రముచేత నాకు ధన్యత

గలుగునే కాని నీ కెట్టి నష్టమును కలుగదులే. 'వనము' 'భవనము' అను భేదము చూడక చంద్రుడు తనకిరణములను సర్వత్ర పఱపుచుండ లేదా.

అరాళం తే పాలీయుగళ మగరాజన్యతనయే
న కేషా మాధత్తే కుసుమశరకోదణ్డకుతుకమ్
తిరశ్చీనో యత్ర శ్రవణపథ ముల్లఙ్ఘ్య విలస
న్నపాఙ్గవ్యాసఙ్గో దిశతి శరసన్ధానధిషణామ్ ॥ ౫౮

హే అగరాజన్య తనయే	ఓ పర్వతరాజపుత్త్రి	పాలీయుగళమ్	చెవితమ్మెలజంట
యత్ర	ఎచ్చట	అరాళమ్	వంపుగలదై
అపాఙ్గ వ్యాసఙ్గః	కటాక్షముల దీర్ఘత్వము	కుసుమశర	మన్మథుని
తిరశ్చీనః	అడ్డముగ ప్రసారితమై	కోదణ్డ	విండ్లు అను
విలసన్	వెలుగొందుచు	కుతుకమ్	ఆస(లూరించుతలంపు)ను
శ్రవణపథమ్ ఉల్లఙ్ఘ్య	చెవిదారిని దాటి	కేషాం	ఎవరికి
శరసన్ధానధిషణామ్	బాణసంయోజనభ్రాంతిని	న ఆధత్తే	కలిగింపదు (ఎల్లరకును తప్పక కలిగించి తీరు ననుట).
దిశతి	కలిగించుచున్నదో అట్టి		
తే	నీ		

తా॥ అమ్మా, పార్వతీ, వాలికలగు నీ కడకన్నుల చూపులు అడ్డముగ ప్రసరించుచు నీ శ్రవణపథమును దాటుచున్నవి. నీ చెవితమ్మెలకు వంపుసొంపున్నది. వానిని దాటి వెలుగొందుచున్న నీ చూపులకు గల తూపుల పోలికచేత ఆ తమ్మెలకు ధనుస్సామ్యము గల్గుచున్నది.

స్ఫురద్గణ్డాభోగప్రతిఫలితతాటఙ్కయుగళం
చతుశ్చక్రం మన్యే తవ ముఖ మిదం మన్మథరథమ్
య మారుహ్య ద్రుహ్య త్యవనిరథ మర్కేన్దుచరణమ్
మహావీరో మారః ప్రమథపతయే సజ్జితవతే ॥ ౫౯

(హే భగవతి)	(ఓ దేవి)	ఇదం	ఈ
స్ఫురద్	ప్రకాశించు	ముఖం	ముఖము
గణ్డ+ఆభోగ	విశాలములగు చెక్కిళ్ళయందు	చతుశ్చక్రం	నాల్గుచక్రములుగల
ప్రతిఫలిత	ప్రతిఫలింపచేయబడిన	మన్మథరథమ్	మన్మథునిరథము అని
తాటఙ్కయుగళమ్	కమ్మలజంటకలదైన	మన్యే	తలంతును
తవ	నీ	యమ్	దేనిని
		ఆరుహ్య	అధిరోహించి

మారః	మన్మథుడు	అవనిరథమ్	భూరథమును
మహావీరః సన్	మహావీరుడై	సజితవతే	ఆయత్తపఱచుకొన్న
అర్కేన్దుచరణమ్	సూర్యచంద్రులనెడి రెండేచరణములుగల	ప్రమథపతయే	పరమశివునికి
		ద్రుహ్యతి	పరాభవముకూర్చును.

తా॥ అమ్మా, విశాలములగు నీ మెఱుగుచెక్కిళ్ళయందు చెవులకమ్మలజంట ప్రతిఫలించుచున్నది. కమ్మలు రెండును ప్రతిబింబములు రెండును చేరిన మొత్తము నాలుగగును. ఈ నాలుగును చక్రములు. ఈ చక్రములుగల నీ ముఖము రథము. ఇది మన్మథు డధిష్ఠించు రథ మని నేను తలంచుచున్నాను. మన్మథుని శత్రువైన శివునకు రథము భూమి. దానికి చక్రములు రెండే. ఏవనగా సూర్యచంద్రబింబములు. ఆ నాల్గు చక్రాలరథ మెక్కిన మన్మథుడు, ఈ రెండు చక్రాల రథము నాయత్తపఱచుకొన్న శివుని పరిభవింపగలడు.

సరస్వత్యాస్సూక్తీ రమృతలహరీకౌశలహరీః
పిబన్త్యాః శ్శర్వాణి శ్రవణచులుకాభ్యా మవిరళమ్
చమత్కారశ్లాఘాచలితశిరసః కుణ్డలగణో
ఝణత్కారై స్తారైః ప్రతివచన మాచష్ట ఇవ తే ॥ ౬౦

శర్వాణి	ఓ శివుని రాణీ	చమత్కారశ్లాఘా	చమత్కారముతోఁ గూడిన పొగడ్తయందు
అమృతలహరీ	సుధాప్రవాహపు		
కౌశలహరీః	సౌభాగ్యమును హరించునవగు	చలిత	కదల్పబడిన
		శిరసః	శిరసుకలదానవును అగు
సరస్వత్యాః	సరస్వతీదేవియొక్క	తే	నీ
సూక్తీః	మధురవచనములను	కుణ్డలగణః	కర్ణాభరణముల సమూహము
శ్రవణ	చెవులనెడి	తారైః	బిగ్గఱయైన
చులుకాభ్యామ్	చేరలతో	ఝణత్కారైః	ఝణ ఝణ మను చప్పుళ్లచే
అవిరళమ్	నిరంతరము	ప్రతివచనమ్	ప్రత్యుత్తరమును
పిబన్త్యాః	ఆస్వాదించుదానవును	ఆచష్ట ఇవ	చెప్పుచున్నట్లున్నది.

తా॥ అమ్మా, శర్వాణి, సరస్వతీదేవి పల్కునట్టి సూక్తులందలి సుధాప్రవాహమును నీవు వీనుజేరల జుఱ్ఱుచుందువు. చమత్కారముతోఁ గూడిన ప్రశంసను సూచించుచు నీవు తలను కదల్తువు. అప్పుడు నీ కర్ణాభరణములు ఝణఝణ మ్రోగును. ఈ ఝణత్కారము, సరస్వతిసూక్తులకు నీవు పల్కు ప్రత్యుత్తరము లనదగి యుండును.

మాతను గూర్చి గురుదేవుని బోధామృతబిందువులు

అను : శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

12. చిన్నపిల్లలు పంచపాళిలో విచారము భయము ఆటంకము అనునవి లేకుండ, బొమ్మలు పెట్టుకొని స్వేచ్ఛగా ఆటలాడుకొనుచుందురు. కాని తల్లి కనబడగానే బొమ్మల నన్నిటిని త్రోసి పాఱవేసి 'అమ్మ, అమ్మ', అనుచు ఆమెకడకు పరుగిడుదురు. ఓనరుడా, నీవును ఈలోకమున వ్యామోహమున జిక్కి-ధనకీర్తి గౌరవములను బొమ్మలతో ఆటలాడుకొనుచున్నావు. నీ కేమియు భయముగాని విచారముగాని లేకున్నది. కాని నీ కొక్క-సారి ఆ దివ్యమాతృ దర్శనము లభించెనా, వీనిలో దేనియందును మక్కువ యుండదు. వీని నన్నిటిని తృణీకరించి ఆ దివ్యజననిసన్నిధికి పరుగిడుదువు సుమీ.

50. బ్రహ్మమునకును శక్తికిని గల సంబంధము అగ్నికిని దహనశక్తికిని గల సంబంధము వంటిది.

51. పొడిమట్టితో కుమ్మరి కుండలను జేయజాలడు, అందులకు నీరుకూడ కావలసియున్నది. శక్తియొక్క సాయము లేకుండ శివు డొక్కడే సృష్టింప జాలడు.

63. బ్రహ్మసాక్షాత్కారము గలిగించునది మాయయే. శక్తిని దర్శింపకుండ భగవంతుని గనజాలము.

65. పిల్లి తనకూనలను పండ్లతో కఱచి పట్టుకొనునప్పుడు ఆకూనల కే అపాయము నుండదు. కాని ఆపిలి యెలుక నటు పట్టుకొనునేని అది చచ్చును. అటులనే మాయ యితరులను నాశనముచేయును గాని భక్తుల నెన్నడును నశింపజేయదు.

441. నీకు దైవానుగ్రహము వలయునెడల పరాశక్తియగు జగన్మాతను సంతుష్టురాలి నొనర్పుము. ఔను ఆమెయే మహామాయ. సమస్తజగత్తును భ్రమింపజేయునదామెయే. సృష్టిస్థితిలయములను మహాలీలనామెయే సాగించుచున్నది. సర్వము నామె అజ్ఞానముచే గప్పియున్నది. మోక్షద్వారమును ఆమె తెఱవనిదే ఎవ్వరును ఆత్మసౌధమున బ్రవేశింపజాలరు. బైటనుండి మనము కేవలము బాహ్యవిషయములను జూచుచున్నాము. సచ్చిదానందమయుని స్వరూపము సర్వదా మనకు అతీతమై అగోచరమైయున్నది.

విద్య – అవిద్య అని దివ్యశక్తి రెండు రూపముల వెలయుచున్నది. కామినీకాంచనములచే అవిద్య జగమును భ్రమింపజేయుచు సంసారబద్ధ మొనర్చుచున్నది. విద్యయో— భక్తికిని జ్ఞానమునకును, ప్రేమకును, కారుణ్యమునకును నిలయమై మనలను పరమేశ్వరుని సన్నిధికి గొనిపోవును.

* మా మఠప్రచురణమగు 'బోధామృతము' నుండి.

ఈయవిద్యాశక్తిని సంతుష్ట నొనర్చుటకే మాటలు గాదు. మహాకఠినమైన ప్రమాద శక్తిపూజ విధింపబడియున్నది. ఇందులకై వివిధ కరమైన—సాధనలతో గూడుకొనియున్నది మార్గములు కలవు. సాధకుడు తన్ను ఆమె జగజ్జననిసఖి ననుభావముతో నేను రెండు యొక్క సఖిగాగాని భర్తగాగాని బిడ్డగాగాని సంవత్సరములు సాధన చేసినాను, ఐనను నాది భావించుకొనవచ్చును. శక్తిసాధన యనగా పుత్త్రభావము — శిశుభావము.

జగన్మాత

శ్రీ వివేకానంద దివ్యవాణి

శాక్తేయులు విరాట్ఛక్తిని మాతృభావమున పూజింతురు,—వారికి తెలిసినంతవఱకు మాతృనామమే మధురతమము! ఏలన మాతృత్వమే భారతనారీత్వ మహోన్నతాదర్శము. భగవంతుడు మాతృభావమున, ప్రేమస్వరూపుడుగా, ఆరాధింపబడునపుడు హిందువులు దీనిని 'దక్షిణమార్గము' అందురు, అది పారమార్థికపరతను జేకూర్చునేకాని, ఐహికసంపద నెన్నడు నీయదు. భగవంతుడు వాని భీషణరూపమున, అనగా వామాచార మార్గమున, పూజింపబడునెడ, సాధారణముగా అది విస్తారమగు ఐహికసంపదలను ఒనగూర్చును, కాని పారమార్థికపరతనుగల్గింపదు ; కాని వామాచారము తుదకు పతనమునకును వంశనాశనమునకును హేతుభూతమగుచుండును.

శక్తి ప్రప్రథమమున మాతృరూపముననే ఆవిష్కృతమగును. తండ్రిగ దలంచుటకంటె తల్లిగదలంచుట పైమెట్టుగా పరిగణింపబడుచున్నది. బిడ్డ తన తల్లినిగూర్చి 'యేకార్యమునైనను జేయగల సర్వశక్తిమంతురా'లని భావించు చందమున మాతయనుపేరు చెప్పినంతనే దివ్యశక్తియనియు సర్వశక్తిస్వరూపిణియనియు మనకు స్ఫురించును. మనయందు నిద్రాణమైయున్న కుండలినీశక్తియే జగన్మాత. ఆమె నారాధింపనిదే మన మెన్నటికిని ఆత్మజ్ఞానమును బొందజాలము. దయామయి, శక్తిస్వరూపిణి, సర్వమయి—యనునవి లోకమాతృవిశేషణములు. విశ్వశక్తి పుంజీభావమే జగన్మాత ; విశ్వమందు ఏ శక్తి వ్యక్తమగుచున్నను అది మాతయే. ఆమెయే ప్రాణము, ఆమెయే జ్ఞానము, ఆమెయే ప్రేమ. ఆమె విశ్వమందున్నను విశ్వముకంటె వేఱే. (శ్రీరామకృష్ణుడు ఆమెను దర్శించిన చందమున, గ్రహించిన చందమున) మనముకూడ ఆమెను దర్శింపవచ్చును, గ్రహింపవచ్చును,—ఆమె సాకారమాతృభావమున సుప్రతిష్ఠితులమైనచో, మన

* సంపూర్ణగ్రంథావళి I-442.

మేకార్యమునైనను జేయవచ్చును. ఆమె మన ప్రార్థనను అవిలంబితముగ సఫలమొనర్చును.

ఏరూపముననైనను ఏక్షణముననైనను ఆమె మనకు తన్ను చూపుకోగలదు. లోకజననికి నామరూపములు రెండు నుండవచ్చు, రూపము లేక నామముమాత్రమే ఉండవచ్చు. ఈవివిధవైఖరుల ఆమె నారాధించుచుండుమేని నామరూపరహితమగు కేవల చిత్స్వరూపము నందుకోగలము.

శరీరమునందలి జీవాణువులన్నిటి సముదాయమే వ్యక్తి. ఇట్లే ప్రతిజీవియు ఒక అణువు. వానియన్నిటి సముదాయమే ఈశ్వరుడు. ఈశ్వరునకును పైది నిర్గుణబ్రహ్మము. శాంతస్థితియందుండు సాగరమే నిర్గుణబ్రహ్మము; అలలతో ప్రచలితమైయుండునపు డాసాగరమే జగన్మాత. ఆమెయే దేశకాలనిమిత్తములు. భగవంతుడే మాత. సోపాధికము, నిరుపాధికమునని యామెకు రెండు ప్రకృతులు (అవస్థలు) గలవు. సోపాధికావస్థయం దామె దేవుడుగను జీవుడుగను ప్రకృతిగను భాసించుచున్నది. నిరుపాధికావస్థయం దామె తెలియబడనిది, తెలియరానిది. అపరిచ్ఛిన్న బ్రహ్మమునుండియే జీవుడు, దేవుడు, ప్రకృతియునను త్రిపుటి వెలువడియెను. ఇదియే విశిష్టాద్వైతమతము.

జగన్మాతయం దొకచుక్క కృష్ణుడుగ నయ్యెను, మఱియొకటి బుద్ధుడై యొప్పెను, వేఱొకటి క్రీస్తై భాసించెను. జగన్మాత్రంశమును లోకమున మన తల్లియందు లేశమైనను గని యామెను ఆరాధించుచో మనకది మహత్త్వమును గలుగజేయును. భక్తిజ్ఞానములు వలయుచో ఆమెను ఆరాధింపుము.

శ్రీ వివేకానందవా

సాంఘికపరిషత్సముఖమున కావించిన ఉపన్యాసము*

[అనువాదము : సంపాదకీయము]

(భారత) దేశీయులను సృష్టించినవాడు దేవు డట! యూరోపియనులను సృష్టించినవాడు దేవు డట! కాని మిశ్రజాతిని సృష్టించినవాడు వేఱెవడో ఒక డట! దైవమునే ఘోరముగ దూషించుచు ఆంగ్లేయుడు చెప్పిన యీ మాట విన్నాము.

(ఇండియనోస్పెషల్కాన్ఫరెన్సు=) భారతీయ సాంఘికపరిషత్తువారి సంస్కరణాభినివేశమును ఘోషించుచు న్యాయమూర్తి రనడేగారు కావించిన ప్రారంభోపన్యాసము మన యెదుట నున్నది. ప్రాచీనకాలమున జరిగిన వర్ణాంతర వివాహోదాహరణాల పెద్ద జాబితా అం

* The Social Conference Address. The Complete works of Swami Vivekananda Vol. IV—303-307.

దున్నది. ప్రాచీనక్షత్రియుల ఔదార్యమును గూర్చి అం దెక్కువగ చెప్పబడియున్నది. విద్యార్థులకు శ్రేయస్కరమును గంభీరమునగు హితోపదేశ మందు కలదు. యథార్థసదుద్దేశముతోను మృదుశైలిలోను ఇ వన్నియు ప్రకటింపబడియున్నవి. ఆఉద్దేశమును శైలియు నిక్కముగ ప్రశంసార్హములు.

పంజాబులో ప్రబలమై ఉన్న నూతనోద్యమమునకై ఒక గురుబృందము నేర్పఱుపవలెనను సలహా రనడేగారి ఉపన్యాసపుచరమ భాగమున నున్నది. ఒకానొక సన్న్యాసి స్థాపించిన ఆర్యసమాజమే ఆ నూతనోద్యమమని మన కర్థమగుచున్నది. ఉపన్యాసమందలి ఆ భాగమును జదివి ఆశ్చర్యపడి మనలనే మన మిట్లు ప్రశ్నించుకొందుము:—

బ్రాహ్మణునేమో దేవుడే సృజించినట్లున్నది. క్షత్రియుని (కూడ) దేవుడే సృజించెను. మఱి సన్న్యాసిని సృజించిన దెవరు?

మనకు తెలిసిన ప్రతిమతములోను సన్న్యాసు లింతకుముందును ఉండియున్నారు. ఇప్పుడును ఉన్నారు. హిందుసన్న్యాసు లున్నారు. బౌద్ధసన్న్యాసు లున్నారు. క్రైస్తవసన్న్యాసు లున్నారు. ఇస్లాము సైతము తన కఠిననిషేధమును కట్టిపెట్టి పరివ్రాజకసన్న్యాసులను తండతండములుగా అంగీకరింపవలసివచ్చెను.

సన్న్యాసులలో తలలను పూర్తిగా గొఱిగించుకొన్నవా రున్నారు, కొంతభాగము గొఱిగించుకొన్నవా రున్నారు. పొడుగుకుంతలాలవా రున్నారు, కుఱుచకుంతలాలవా రున్నారు, పెనగొన్న కుంతలాలవా రున్నారు వేఱు రకరకకాల కేశపాశాలవారును ఉన్నారు.

దిగంబరు లున్నారు, బొంతల ధరించువా రున్నారు, కాషాయాంబరు లున్నారు, పసుపు వన్నె బట్టలవా రున్నారు, కృష్ణాంబరులగు క్రైస్తవు లున్నారు, నీలాంబరు లగు ముసల్మాను లున్నారు. వివిధమార్గములలో తమ శరీరములను హింసించుకొన్నవా రున్నారు, తమ ఒడళ్లను సారోగ్యసుస్థితియం దుంచుకొన నభిమానించినవా రున్నారు. ప్రాచీనకాలమున ప్రతిదేశమునను ప్రతిపక్షనిర్మథనదక్షులగు సన్న్యాసులుగూడ నుండి యున్నారు. సమూలాంతరమార్గాలలో ఇట్టి ఉత్సాహమే ఇట్టివేషాలే మహిళలలోను — సన్న్యాసినులలోను చెల్లుచున్నవి. రనడేగారు భారతీయ సాంఘికపరిషదధ్యక్షులగుటే కాదు, వారు ధైర్యౌదార్య సమంచితులు. శ్రుతులలోను స్మృతులలోను పేర్కొనబడిన సన్న్యాసినులపట్ల ఆయనకు సంపూర్ణసంతృప్తియే ఉన్నట్లున్నది. ప్రజాపతి ప్రజలకు ఏర్పఱచిన ముఖ్యమైన కట్టుపాటు 'బిడ్డలను కనవలె పెంచవలె' నని యట! ప్రాచీనకాలమున ఒక రాజాస్థానమునుండి మఱొకరాజాస్థానమునకు పర్యటించుచు వాదములందు మహాతత్త్వజ్ఞులతో డీకొనుచుండిన బ్రహ్మచారిణులు బ్రహ్మవాదినులు పైని చెప్పిన 'కట్టుపాటు'నకు విఘాతము చేసి రని రనడేగారు తలంపలేదు. సన్న్యసించినవారికి మానవానుభవాల సమగ్రతయు వైవిధ్యమును ఉండ దని రనడేగారు బలీయులగు మగవారి విషయమున తలచిరి కాని అబలలవిషయమున ఆలాగు తలంప లేదు.

కావున ఆక్షేపణకు గుఱి కాక తప్పించుకొన్న ఆప్రాచీనసన్న్యాసినుల జోలియు వారి ఆధునికాధ్యాత్మికసంతతివారిజోలియు మనకు వలదు.

మగవాడుమాత్రమే ముఖ్యాపరాధి, రనడే గారి విమర్శభరమును మోయవలసినవాడు. ఆబరువుత్రొక్కిడి కతడు బ్రతుక గలడో లేడో పరీక్షింతము—

విశ్వవ్యాప్తమై యున్న యీ సన్న్యాస వ్యవస్థ మొట్టమొదట పుట్టుపొందినది మన వింతదేశములోనే అనుట సర్వపండితుల యేకాభిప్రాయముగ కననగుచున్నది. మఱి సంఘమును సంస్కరింపవలసిన ఆవశ్యకతయు నే డెక్కువగ మనదేశములోనే ఉన్నట్లున్నది!

గురువులలో కొందఱు పెండ్లి చేసికొన్న వారుగ నుండుట కొందఱు పెండ్లిమానుకొన్న వారుగ ఉండుట అను ఆచారము వేదము లెంత ప్రాచీనములో అంత ప్రాచీన మైనది. వివాహితుడై సోమపానముచేయుచు సర్వతోముఖానుభవముగల ఋషి ముందు పుట్టెనా పెండ్లి మానుకొనుటచే మానవానుభవ రహితుడైన ఋషి ముందు పుట్టెనా అను విషయము నిప్పుడే నిర్ణయించుట కష్టము. పాశ్చాత్యగీర్వాణవిద్వాంసుల వినుకలి నివేదికలపై ఆధారపడక స్వతంత్రముగనే, ఈ సమస్యను మనకు శ్రీరనడేగారే పరిష్కరించి పెట్టుదురేమో! అంతవఱకు ఈ సమస్య, ప్రాచీనకాలపు 'కోడిపెట్ట - గ్రుడ్డు' సమస్య వలె నిలబడి యుండును.

వారు పుట్టిన వరుస ఏమైననగు గాక, వివాహితులగు గురువులస్థానమునకంటె శ్రుతులలోను స్మృతులలోను పేర్కొనబడిన అవివాహితగురువుల స్థానము పూర్తిగా వేఱైనది. వారిది అస్ఖలితబ్రహ్మచర్యము.

వేదములలో కర్మకాండకు యజ్ఞానుష్ఠానము, ముఖ్యమగుట ఎంత నిజమో, జ్ఞానకాండకు బ్రహ్మచర్యము ముఖ్య మగుటయు అంత నిజమే.

ప్రాణుల నెత్తురు కార్చు యజ్ఞకరలు ఉపనిషత్ప్రవకలుగ ఏల ఉండ రాదు? ఏల?

వివాహితుడగు ఋషి ఒకవైపుండినాడు, అతని క్రతువులు అర్థము లేనివని, విపరీతములని, దారుణములని, అతని నీతిజ్ఞత అస్పష్టమని చెప్పుదుమేని, చెప్పవలసినదానిలో చాల తక్కువే మనము చెప్పినట్లు. బ్రహ్మచర్యనిష్ఠులగు సన్న్యాసులు మఱొకవైపుండిరి. వారికి మానవానుభవాలు లేవు కాని, నీతికిని ఆధ్యాత్మికతకును ప్రభవస్థానముల ద్వారములను తెఱచినవారు వారు. ఆద్వారములగుండ వెలువడిన ప్రవాహమును జినులును, బుద్ధులును, శంకర - రామానుజ - కబీరు - చైతన్యులవఱకు నున్న సన్న్యాసులు—ముక్కుమునుగ పానము చేసి, అద్భుతాధ్యాత్మిక సాంఘికసంస్కారముల ప్రవర్తింపజేయు శక్తిని గాంచిరి. వారి సందేశమును ఎరవు కైకొన్న వారిలో పాశ్చాత్యులు మూడవతరమువారో నాల్గవతరమువారో అగుదురు. పాశ్చాత్యుల నుండి ప్రతిఫలించిన మన సన్న్యాసులసందేశమే సన్న్యాసులనే విమర్శించునంతటి శక్తిని మనసంఘసంస్కర్తలకు ఒసగుచున్నది.

భారతదేశమున ప్రస్తుతము మన సంఘసంస్కర్తలకు వచ్చు జీతములతోను వారికుండు ఆనుకూల్యములతోను పోల్చి చూతుమేని, భిక్షువులకు లభించు జీతమును ఆనుకూల్యములును ఏపాటివి? నిశ్శబ్దముగను నిస్స్వార్థముగను సన్న్యాసి ప్రేమతో సల్పు సేవతో పోల్చి చూతుమేని సంఘసంస్కర్త సాధించుచున్నదే పాటిది?

కాని తమ గొప్పలను తామే చాటుకొను ఈకాలపు పద్ధతిని, పాపము, సన్న్యాసులు నేర్చుకో లేదు.

ఐహికజీవితము కల అనియు కల్ల అనియు హిందువు ఉగ్గుపాలతో నేర్చుకొన్నాడు. ఈ విషయమున అతడును పాశ్చాత్యులును ఏకాభిప్రాయులే. కాని పాశ్చాత్యున కింతకంటె ఏమియును తెలియదు. అతని నిర్ణయము చార్వాకుని నిర్ణయమే. "(ఎండ ఉన్నప్పుడే గడ్డిని ఎండబెట్టుకొనవలె) దొరికినప్పుడే జవురుకొనవలె". "ఈలోకము దుఃఖగర్తము. కావున మనకు దక్కెడి సంతోషలవములను యావచ్ఛక్తి అనుభవింతము గాక." మఱి హిందువున కన్ననో భగవంతుడును ఆత్మయు మాత్రమే సత్యములు. ఈ జగమునకంటె ఇంతంతనరానంత ఎక్కువ నిజములు. కావున దేవునకైయు ఆత్మకైయు, ఈజగమును విడనాడుటకు, హిందువు సదా సంసిద్ధుడే.

తన మోక్షముకొఱకును లోకహితము కొఱకును సర్వస్వపరిత్యాగముచేయవలె నను సహజోద్రేకము భారతదేశ మహిళలలోను మహాజనులలోను కలదు. దాని నణచుటకు ఆంగ్లీకృతులైన మనసోదరు లుద్యమించుచున్నారు. దేశప్రజలమనసులలోని త్యాగప్రవణత అట్టిదిగా ఉన్నంతవఱకును — అది సదా అట్టిదిగానే ఉండవలెనని మాప్రార్థన— ఆంగ్లీకృతసోదరుల ఉద్యమము నెగ్గు ఆసపాటు ఏదీ?

సన్న్యాసులు అవివాహితులైనందున వారికి జీవితానుభవమున సమగ్రతయు వైవిధ్యమును ఉండ వట! ఇది క్రుళ్లిన శవమును బోలిన వాదము. ఈ వాదమును మొట్టమొదట ఉపయోగించుకొన్న వారు యూరపులోని ప్రాటెస్టెంటులు. వారియొద్దనుండి దానిని బెంగాలీ సంస్కర్తలు ఎరవు తెచ్చుకొన్నారు. దానినే ఇప్పుడు మనబొంబాయిసోదరులు అవలంబించినారు. బ్రాహ్మణాగ్రగణ్యుల వంశపూర్వులను గూర్చిన పురాణముల వక్కణమున కేమేని విలువ యున్నచో — ఆవంశపూర్వు లెంతో పేరు గాంచిన వారే! వారిపట్ల వారిసంతతి వారగు బ్రాహ్మణులకు ఎంత పితృభక్తియున్న దనుకొన్నను— ఈ సారికి, ముఖ్యముగ 'ప్లేగు' వ్యాధి వ్యాపించియున్న ఈరోజులలో, ఈవాద శవము, మరలి పైకి రాని రీతిగా అరేబియా సముద్రగర్భమున మునిగిపోవునని మేమాశించుచున్నాము.

మఱొక మాట. వివాహితులైనను జీవిత వివిధానుభవాల ఆస్వాదింప బొత్తిగా ఇష్టపడని తల్లిదండ్రులకు జన్మించిన బిడ్డలలో అధిక సంఖ్యాకులను పెంచి చదువు చెప్పించినవారు సన్న్యాసులును సన్న్యాసినులును.

ప్రతిశక్తిని దేవుడు మన కేదో ఒక ఉపయోగముకొఱకే ఇచ్చియున్నాడు లెండు. కాబట్టి సన్న్యాసులు బిడ్డలను కనకపోవుట తప్పే. వారు పాపులే! కోపించుశక్తియు కామించుశక్తియు క్రౌర్యము నెఱపుశక్తియు దొంగిలించుశక్తియు దోచుకొనుశక్తియు వంచించుశక్తియు— ఇవికూడ మనకు ఆలాగే ఈయబడియున్నవి. ఏలయన మనసంఘజీవితము సంస్కార మొందినను ఒందకున్నను దాని నిలుకడకు ఈశక్తులలో ప్రతిదియు మిక్కిలి ఆవశ్యకమే. వీనిని గూర్చి ఏ మందురు? 'వివిధానుభవ' సిద్ధాంతానుసారము ఈశక్తులనుకూడ నిండుపదనులో ఉంచుకోవలసినదేనా? అక్కఱలేదా? ఈ సంఘసంస్కర్తలు సర్వశక్తియగు భగవంతుని ఆయనసంకల్పములను ఆంతరంగికముగ ఎఱిగి

యున్నారు. కావునవారు పై ప్రశ్నకు "ఉంచుకోవలసినదే" అను జవాబు చెప్పక తప్పదు. పొలతుల తోడి పొత్తున, అత్రి విశ్వామిత్రాదులు క్రూరులై వర్తించిరి, వసిష్ఠవంశీయులు. 'రకరకాల అనుభవమును నిండు అనుభవమును' గడించిరి. వివాహితులైన ఋషులలో అత్యధికసంఖ్యాకులు ఋక్కులను పాడుటయందును సోమపానమందును ఎంత ప్రసిద్ధులో, వీలుకలిగిన వేళలందును తావులందును బిడ్డలను కను ధారాళతయందును అంత ప్రసిద్ధులే. మనము అత్రివిశ్వామిత్రాదుల అనుసరింతమా? వసిష్ఠవంశీయుల అనుసరింతమా ? లేక పెండ్లి మానుకొని ఆధ్యాత్మికపరతకు బ్రహ్మచర్యము అనివార్య మనుటను నిలబెట్టిన ఋషులను అనుసరింతమా ?

ఇక సన్న్యాసులలో మామూలు పతితులున్నారు, తమ లక్ష్యము నంటిపట్టుకొనలేని వారు, దుర్బలులు, దుష్టులు, వారు నిందా భారము మోయవలసినవారే.

లక్ష్యము మంచిదిగను నిర్వక్రముగను ఉండి, సన్న్యాసి దానిని చేరలేక స్ఖలనమొంద వచ్చు, అట్టి సన్న్యాసిసైతము—'ప్రేమింపకే ఉండుటకంటె ప్రేమించి కోల్పోవుట మేలు' అను సూత్రము ప్రకారము—గృహస్థునకంటె చాల పై మెట్టువాడే.

ఎప్పుడు కాని ప్రయత్నమే చేయని పిఱికి పందకంటె అతడు వీరుడే.

మన సంఘసంస్కర్తలమనువారు తమ శోధనదీపపు వెలుగును తమ అంతఃప్రవృత్తుల మీదికి మరలించిచూచుకొందురేని ఒక్కొక్క నూఱుగురిలో పతితులగు వారు గృహస్థులలో ఎందఱో సన్న్యాసులలో ఎందఱో దేవదూతలు గుర్తింపవలసియుండును. దీనిని వ్రాసిపెట్టు దేవదూత మనహృదయమందే ఉన్నాడు.

ఒంటరిగా ఉండుట, ఏసాయమును తనకు వల దని త్యజించుట, జీవితఝంఝానిలముల ఎదుర్కొనుట, ఎట్టి ప్రతిఫలమును కోరక పాటుపడుట, 'ఇది నావిధి' అను నిర్బంధకలుషితచిత్తము లేక పాటుపడుట, కల్లప్రేమచేతగాని లోభముచేతగాని బానిసల వలె బలాత్కరింపబడక, జీవిత మంతయు ఆనందముతో పాటుపడుట, స్వేచ్ఛతో పాటుపడుట — అనెడి యీ అద్భుతానుభవమును గుఱించి యే మందురు?

ఈయద్భుతానుభవము సన్న్యాసికి మాత్రమే శక్య మగును. మతమునుగుఱించి ఏమి? అది ఉండవలెనా, పోవలెనా? అదిఉండునేని, అందు నిష్ణాత లుండ వలెను, దానికై పోరాడు యోధు లుండ వలెను. మతమును జీవితతారగా కావించుకొన్న వాడు సన్న్యాసియే కావున మతమందు నిష్ణాతు డతడే. దేవుని యుద్ధభటు డతడే. ఆస్థగల సన్న్యాసుల బలగ మున్నంత వఱకు ఏమత మంతరించును?

కాథలిక్కు సన్న్యాసులు ముందు కురవడించుటను చూచి ప్రాటెస్టెంటులగు ఇంగ్లీషువారును అమెరికనులును ఎందులకు గడగడలాడుచున్నారు ?

రనెడేగారికిని సంఘసంస్కర్తలకును దీర్ఘాయువుకల్గుత. కాని అయ్యో! ఓభారతభూమీ, ఆంగ్లీకృతమైన ఓభారతభూమీ, బిడ్డా, ఈ సంఘమందు సమస్య లున్నవనుటను, అవి నీకు గాని, నీపాశ్చాత్యగురువునకు గాని, అర్థమే కావనుటను, అర్థ మగుటకంటె అవి మీచే పరిష్కృతము లగుట మఱింత అసంభవ మనుటను—మఱువకు.

భారతీయ దర్శన గ్రంథములు

శ్రీయుతులు పాటీలు తిమ్మారెడ్డి, ఎం. ఏ.
బోయనపల్లి రామారావు, బి.ఏ., గారలు

భారతీయప్రాచీనవాఙ్మయమున దర్శనములకు మిక్కిలి ప్రాధాన్యము గలదు. న్యాయవైశేషికాది షడ్దర్శనములనామములు వినని భారతీయు డుండడు. ఇవి యార్షసిద్ధాంతప్రతిపాదకములగు దర్శనములు. ఇవిగాక భారతదేశమున విభిన్నమతసంప్రదాయములను ప్రతిపాదించు విభిన్నదర్శనగ్రంథములు వ్యాప్తియందు గలవు. ఆయామతసంప్రదాయముల మూలసిద్ధాంతముల నవి ప్రతిపాదించును. పెక్కుమంది షడ్దర్శనములు గాక అన్యదర్శనగ్రంథముల నెఱుగరు. వారుగూడ చాలమంది వాని పేరు లెఱుగుదురే కాని అవి ప్రతిపాదించు తత్త్వము నెఱుగరు. ఏదర్శనగ్రంథములచే భారతదేశము ప్రపంచమున ఆధ్యాత్మికౌన్నత్యముగలదేశముగా గుర్తింపబడెనో ఆయాదర్శనగ్రంథములు ప్రతిపాదించు తత్త్వము సిద్ధాంతము తెలిసికొనుట భారతీయుని కర్తవ్యము. ఎంతసంక్షేపముగ వ్రాసినను ప్రతిదర్శనగ్రంథమునుగూర్చి పెక్కుపుటలు పెరుగుట సత్యము. కావున అతివిస్తృతికాకుండ ఆయాదర్శనముల మూలసిద్ధాంతముల వివరించుటకు యథాసాధ్య మీ యల్పజ్ఞానముచే ప్రయత్నము చేయబడును.

నాస్తికదర్శనము

ఇంద్రవిరోచనులకథ ఉపనిషత్తులయందే కలదు. ఇరువురును తత్త్వజ్ఞానమునకై బ్రహ్మను సమీపించిరి. బ్రహ్మ "జలమునందును, దర్పణమునందును, నేత్రములందును కనిపించునదే ఆత్మ" అని చెప్పెను. ఈ మూడిటియందును శరీరము ప్రతిబింబించుట ఎల్లరెఱుగుదురు. కావున అదియే ఆత్మ యని విరోచనుడు తలపోసెను. ఈశరీరమునకు మూలబింబ మొకటి నిత్యధామమున కల దనియు అదియే ఆత్మయనియు ఆత డెఱుగ డయ్యెను. అంతటితో అతడు సంతుష్టు డయ్యెను. కాని ఇంద్రు డది మననముచేసినకొలది పెక్కు సందేహములు పొడమి మరల బ్రహ్మను జేరి తత్త్వోపదేశము గాంచెను.

విరోచనుడు తన తత్త్వజ్ఞానమును రాక్షసులలో ప్రచారము చేసెను. వారు దేహాత్మవాదు లైరి. ప్రహ్లాదాదులు వాస్తవికతత్త్వజ్ఞానమునందియు వాసనాబలముచే దేవతల సంగతిని దోషముగనే భావించిరి. వారికి దేహమే ముఖ్యము. కామోపభోగములే వారి లక్ష్యము. ఈదేహాత్మవాదము రెండుశాఖలై ఒకటిభారతదేశమునందును మఱొకటి విదేశములందును వ్యాప్తి గాంచెను.

సత్య మెప్పుడును భ్రాంతిహీనము. కుంఠితముకాని తత్త్వవిచారము ఎప్పుడును ఎవ్వరిని భ్రమావిష్టులను జేయదు. ఈ దేహాత్మవాదముపై పాశ్చాత్యభూములందు మిక్కిలి తర్కవితర్కములు జరిగినవి. కాలక్రమమున మానవ

మస్తిష్కములు కుంఠితములై దార్శనికవిచారణలను గ్రహింప నసమర్థములు కాగా స్థూల దృష్టిచే భోగప్రధానమగు ఆసురీతత్త్వము స్వీకృత మయ్యెను. కాని యూరపునందుకూడ సత్యగవేషణశీలురగువారు భౌతికవాదమును నిరాకరించి ఆస్తిక్యవాదమునే గ్రహించుచున్నారు.

సుకరాత్, కాంట్, షెల్లీ మొదలగు పాశ్చాత్యదార్శనికులపై భారతీయప్రభావ మెంతైన గలదు. కాని డార్విన్ ఐన్‌స్టీన్‌ల వంటి జడవాదులును లేకపోలేదు. ఐన్‌స్టీన్ సాపేక్షవాదము జడతత్త్వమునకు పరాకాష్ఠ. "ఇది యేమి?" అని యెఱుగుట కష్టము. దృశ్యమానమగు నిదంతయు అపేక్షాకృతము. దేశకాలపదార్థము లన్నియు పరస్పరసాపేక్షములు"—అని ఐన్‌స్టీన్ చెప్పెను

ఇది యేమి? అనుట అనుభూతి విషయము. దీని నన్వేషింపబూనినచో "న ఇతి, న ఇతి" యని నిషేధరూపమగు సమాధానము లభించును. సమస్తము కల్పితము, సర్వము సాపేక్షము. అని జడవిషయమున శాస్త్రములు కూడ పేర్కొనును. ఇట్లు పాశ్చాత్యజడవాదము సాపేక్షవాదమే చివరి దని తేల్చినది.

లోకాయతదర్శనము

నేడు ప్రపంచమున మిక్కిలి వ్యాప్తిగాంచిన మార్క్సువాదము భారతదేశమున నాదికాలము నుండిగల దేహాత్మవాదమునకు మాఱురూపము. చార్వాకదర్శన మను పేర నేడు గ్రంథ మేదియు లభింపకున్నను ఈ దేహాత్మవాద సిద్ధాంతము లోకమున విశేషప్రచారము గాంచుటచే నిది లోకాయత మనబడెను. దీని ప్రవర్తకుడు బృహస్పతియట. ఇతడు దేవగురున కన్న భిన్నుడు.

చార్వాకదర్శనము కేవల ప్రత్యక్షప్రమాణమునే అంగీకరించును. "గంధకాదిపదార్థముల మేళనముచే వేడిమి (అగ్ని) జనించునట్లు, పృథ్వీ జలాగ్ని వాయువుల మేళనముచే చైతన్యము జనించినది" అని యిది పేర్కొనును. ఇది యాకాశతత్త్వము నంగీకరింపదు. మొదట పాశ్చాత్యదార్శనికులుకూడ నాల్గే తత్త్వముల నంగీకరించుట యిట స్మరింప నగు నంశము. వారీ పరంపరలోనివారు.

చేతన శరీరమున కన్న భిన్నతత్త్వము కాదు. ఇది శరీరముతోనే నశించును. ఉచితానుచితముల లెక్కింపక శరీరమును సుఖపెట్టుటే పరమపురుషార్థము. పరలోకము, స్వర్గనరకములు, పునర్జన్మము ఇవి మూర్ఖుల మాటలు. భగవంతుడు లేడు. ధర్మము కర్మము సదాచారము - ఇవి యన్నియు తెలివిని వారిని మోసగించుటకు పుట్టినవి. పూజలు పురాణములు పారాయణములు శ్రాద్ధములు పిచ్చివారి చేష్టలు. ధూర్తులు తమస్వార్థమునకై శాస్త్రములు నిర్మించిరి. "ఋణం కృత్వా ఘృతం పిబేత్" ఏదో విధముగ సుఖ మనుభవింపుడు. ప్రపంచమున అర్థకామములు రెండే ముఖ్యములు. ధర్మమోక్షములు బూటకములు. నేటి ప్రగతి వాదము దీనికంటె విలక్షణమైనదా? నేటి జడవాదులు మార్క్సు కన్న చార్వాకునకు మిక్కిలి ఋణపడి యున్నారు. ఆతడే వారి ప్రథమాచార్యుడు. నేటిప్రపంచము ఈ మార్గమునెడల మిక్కిలి సుముఖమై యున్నది.

బౌద్ధ దర్శనములు

బుద్ధుని నివృత్తిమార్గమునకు దూరస్థుని జేయుటకై తండ్రి పడినపాటులు వ్యర్థములైనవి. లోకపునశ్వరత్వమును గాంచిన యాతడు దుఃఖితుడై దానికి మార్గాంతర మన్వేషింప సమకట్టి సాధించెను. బుద్ధునిధర్మబోధ 'సత్యము, అహింస, దయ, ధర్మము'' అను నాలుగు ఆర్య మతసిద్ధాంతములపై ఆధారపడియున్నది. దాని కతనిశిష్యులు విస్తృతభాష్యములు రచించిరి. తత్ఫలితముగా బౌద్ధము మూడు ప్రధాన శాఖలుగ విడిపోయెను. అవి (1) హీనయానము, (2) మహాయానము, (3) వజ్రయానము. హీనయానము గౌతమబుద్ధుని ఒక మహాపురుషునిగ అంగీకరించును. అతడు సాధన ద్వారా నివృత్తినొందినవాడు. ఇది నివృత్తి ప్రధానమతము. అర్హతులారాధ్యులు. అర్హతుడగుట జీవితలక్ష్యము. మహాయానము భక్తి ప్రధానము. హీనయానమందలి భావుకులగు భక్తులు దీని నారంభించిరి. హీనయానమత గ్రంథములు పాలీభాషయందు గలవు. మహాయానమునకు సంస్కృతమున విస్తృతసాహిత్యము కలదు. మహాయానపంథీయుల కారాధ్యుడు 'బోధిసత్త్వుడు'. ఇత డవతారవ్యక్తి గాని సామాన్యమహాపురుషుడు గాడు. బౌద్ధ ధర్మమున తరువాత తాంత్రికసాధనలు మొండయ్యెను. వానికి ప్రధాన్య మిచ్చినది వజ్రయానము.

బౌద్ధమున పెక్కురు మహావిద్వాంసులు విలసిల్లిరి. వారు దానికి దర్శనములు రచించిరి బుద్ధుడు ప్రత్యక్షమునే కాక అనుమానమును గూడ ప్రమాణముగ అంగీకరించెను. కావున బౌద్ధదర్శనము లీ రెంటిని స్వీకరించెను. దర్శన దృష్టిచే బౌద్ధధర్మమును (1) మధ్యమదర్శనము, (2) యోగాచారము, (3) సౌత్రాంతికము, (4) వైభాషికము - అని నాలుగు విభాగములుగ పేర్కొనవచ్చును.

మధ్యమదర్శనము

ప్రాపంచికపదార్థము లన్నియు క్షణికములు. దేనికిని ఎట్టి స్థిరరూపమును లేదు. పరమాణువుల అవిరళప్రవాహధారయే ఆకృతులుగ ఏర్పడును. పరమాణువులును క్షణికములు. క్రియాస్వభావమే అస్తిత్వము, క్రియతో అస్తిత్వము సమాప్త మగును. క్షణికములే గాక సర్వమును దుఃఖస్వరూపములు కూడ. ఈదృశ్యజగతి ఎట్టిదో చెప్పజాలము. ఇది స్వలక్షణము - ఎట్లున్నదో అట్లేయున్నది. దీనికి భిన్నము సమానమునగు అస్తిత్వము మఱొకటి లేనందున దీనికి వేఱొకలక్షణము దుశ్శకము. సర్వము శూన్యము. ఏలన ఏపదార్థమునుగాని సత్తు, అసత్తు అని చెప్పలేము. ఈమతము ననుసరించి బౌద్ధికజ్ఞానముసత్యము, బాహ్యజగత్తు శూన్యము, అప్రాప్యప్రాప్తికి శంకించుట సాధనము 'పర్యనుయోగ'మే యోగము. గురూపదేశము స్వీకరించుట యాచారము. శూన్యత్వక్షణికదుఃఖరూపతాదులను భావించి శూన్యమున విలీన మగుటయే ముక్తి,నిర్వాణము—అనబడును. ఇదియే పరమ ప్రాప్యము. యోగాచారము'లు శిష్యాః కనుష్ఠేయములు.

యోగాచారము

కేవలాచారముతో సంతృప్తి నందని బౌద్ధజనులు యోగసాధనల నవలంబించిరి. వారు దర్శనములను తమకుగా తీర్చిదిద్దిరి. దీని ననుసరించి 'బుద్ధికి గ్రాహ్యమగు పదార్థ మేదియు

లేదు, బాహ్యరూపములందు స్వయముగా బుద్ధియే మూర్తమైనది. వాస్తవమునకు గ్రాహ్యగ్రాహకగ్రహణములు మూడును పరస్పరాభిన్నములు. సమస్తము జ్ఞానమే. బుద్ధి (జ్ఞానము) స్వయ మనుభూతము. నానాత్వ ప్రతీతి భేదవాసనకు కారణము. ఈ వాసనా ప్రవాహము అవిచ్ఛిన్నము. సాకారపదార్థ లాభముచేతనే మనకు సంతోషము తృప్తి కలుగుట చూచుచున్నాము. పదార్థనిరాకారభావ ధ్యానముచే తృప్తి లేదు. బాహ్యపదార్థములు శూన్యము. జ్ఞానమే సత్యము. దీని సాక్షాత్కారము – బాహ్యజగతినుండి నివృత్తిపొంది యంతఃకరణమున తదుపలబ్ధి గాంచుటయే ముక్తి. జ్ఞానాస్తిత్వము నంగీకరించుటచే ఈ దర్శనము 'విజ్ఞానవాద' మని ప్రసిద్ధి కెక్కెను.

సౌత్రాంతికము

మధ్యమదర్శనము భావస్తరమున జగదభివ్యక్తిని వ్యక్తీకరించినది. యోగాచారము భావస్తరముతోపాటు భావజగతినికూడ సాక్షాత్కరింపజేసినది. తర్కయోగములచే దీనికి పైమెట్టు దుస్సంభవము. సౌత్రాంతికదర్శన ప్రవృత్తియే భిన్న మయ్యెను. దానిపై శాక్త దర్శనప్రభావము కలదు. దానిచే భుక్తిముక్తులు రెండింటికిని సాధకులు బయలుదేఱిరి. వజ్రయానతాంత్రికమార్గ మీ దర్శనమునే యనుసరించును. భావజగతి —— పదార్థముల బుద్ధిస్థిత రూపము, బాహ్యస్థితదృశ్యరూపము రెండును సత్యము లని యీ దర్శన మంగీకరించును.

'అహం' శుద్ధజ్ఞానరూపము, 'ఇదం' జ్ఞానము కేవలజాగ్రత్స్వప్నములందే కలదు. సుషుప్తియం దది లోపించును. కాన నది 'అహం'వలె నిర్బాధజ్ఞానము కాదు. కావున 'అహం, ఇదమ్' జ్ఞానములు భిన్నములు. బాహ్యపదార్థాస్తిత్వము లేక 'ఇదం' జ్ఞానము లేదు. కావున జ్ఞాత జ్ఞేయము కాలేదు. ఇదం జ్ఞానము శూన్యము కాదు. ఇదం జ్ఞానముచేతనే బాహ్యపదార్థాస్తిత్వ మనుమానింపబడుచున్నది. ఆలయ విజ్ఞాన (అహం) ముండగనే ప్రవృత్తిజ్ఞానము (ఇదం) ఉండవచ్చును. కావున నవి రెండును భిన్నములు. ఏలన ఒక్కయస్తిత్వమే ఒక్కసారియే రెండురూపములం దుండదు. రూప విజ్ఞాన వేదనాసంజ్ఞాసంస్కారములు పంచజ్ఞాన స్కంధములు. జ్ఞానేంద్రియములు తద్విషయములు రూపములు. అహంబోధ ఇదంబోధలు విజ్ఞానములు. ఈ జ్ఞానములచే ఉత్పన్నమగు సుఖదుఃఖాదులు వేదనలు. ఈ వేదనచే ఉత్పన్నమగు రాగద్వేషాదులు సంస్కారములు. విశ్వమున గల నామభేదములు సంజ్ఞలు. ఈ యైదు రూపములందు విస్తృతమగు జ్ఞానవృత్తమే ఆత్మ. ఈ వృత్తపు ఈ యైదుస్కంధములు దుఃఖరూపములు. పంచజ్ఞానేంద్రియములు వాని యైదువిషయములు మనోబుద్ధులు – ఇవి ద్వాదశ దుఃఖాయతనములు. రాగద్వేషాది సంస్కార సముదాయము దుఃఖసాధనలు. సర్వము క్షణిక మను భావనయే ఈ దుఃఖపరిత్రాణమార్గము.

వైభాషికము

బాహ్యాంతరపదార్థముల రెండింటి యస్తిత్వ మంగీకరించుటచే ఈ దర్శనము 'సర్వాస్తివాద' మనబడును. ఇది జడవాదముదెస తిరిగి వచ్చెను. భుక్తిముక్తులు రెండిటిని సాధనయందు లగించుటచే సౌత్రాంతికుల వజ్రయానము తుదకనాచారదూషితమగుట చారిత్రకసత్యము. చార్వాకజడవాదమునే ఉన్నతరూపమున నీ దర్శనము స్వీకరించెను. ద్వాదశాయతనభిన్న

మగు నస్తిత్వము నిది యంగీకరింపదు. ఆత్మ వీనిలో నేదియు గానందున దానియస్తిత్వము నిది యంగీకరింపదు. మూర్తము (బాహ్యము) చిత్తము (ఆంతరికము) అని జగత్తు రెండువిధములు. ఈ రెండిటి యస్తిత్వము స్వతంత్రము, అనగా పరస్పరనిరపేక్షము.

ఆర్హత (జైన) దర్శనములు

సర్వమును క్షణికమైనచో కర్మములకర్తయు క్షణికు డగును. రెండవక్షణమున నుండని కర్తకు పూర్వకర్మఫల మెట్లు లభించును? కావున కర్త క్షణికుడు కాడు. ఫలభోక్త నిజపూర్వకృతకర్మ ఫలము ననుభవించుట నెఱుగును. కాన అది స్థిర మనుట సత్యము. స్మృతి (ఎఱుక) అనుభవము లేకాధారములు. ఈ జగత్తు అనాది. సత్తు క్షణికము కాదు. అది యుత్పత్తివినాశ రహితము.

లోకమున చిత్ – అచిత్ అని రెండు తత్త్వములు కలవు. రెండిటి సమ్యగ్విచారమే వివేకము. అన్యవస్తువులను పనిగొనుట చేతన లక్షణము. తద్భిన్నము – అచిత్తు, జడము. లోకమున నైదు అస్తికాయములు(అస్తిత్వము గల తత్త్వములు) కలవు. అవి – జీ వాకాశ ధర్మాధర్మ పుద్గలములు. జీవులు ముక్తులు ప్రాపంచికు లని రెండు తెగలు. ప్రాపంచిక జీవులందును కొన్ని మనోరహితములు (త్రస స్థావరములు) మఱికొన్ని మనస్సహితములగు ప్రాణులు. అవకాశము నిచ్చు తత్త్వ మాకాశము. ముక్తిసాధనము ధర్మతత్త్వము. ధర్మాచరణముచే జీవి యాలోకాకాశమున నరుగుటచే ముక్తి లభించును. అధర్మమే ముక్తి ప్రతిబంధకతత్త్వము.

స్పర్శరసవర్ణసహితతత్త్వము పుద్గలము. ఇది యణుస్కంధభేదముచే ద్వివిధము. దీని యణురూపము భోగాశక్యము. పృథివ్యప్తేజోవాయువులు నాలుగును పుద్గలములు. కొందఱు జైనులేడు తత్త్వములు కైకొందురు. — అవి జీవాజీ వాస్రవ బంధ సంవర నిర్జర మోక్షములు. ఇందు జీవాజీవములు (ఆకాశధర్మాధర్మపుద్గలములు) మీాద వివరింపబడినవి. బంధహేతు వాస్రవము. మనోవాక్కాయములచే నాస్రవము స్ఫురిత మగును. మిథ్యాదర్శన, అవిరతి, ప్రమాద, కషాయములు కారణముగా ఆస్రవముద్వారా జీవునకు పుద్గలసంయోగ మేర్పడును. ఈ సంబంధమే బంధము. ఆస్రవరూపమగు సంసారప్రవాహమును మూయునది సంవరము. గుప్తి (మనోవాక్కాయముల నశుభము నుండి యడ్డగించుట) సమితి (అహింస) నిర్జరణము (తపముచే సంచితకర్మనాశము) అనుట సంవరస్వరూపము. సమ్యగ్దర్శనము, సమ్యక్చారిత్రము, సమ్యగ్జ్ఞానము. ఇవి మూడును మోక్షమార్గములు.

జైనధర్మసాహిత్యము తద్దర్శనము లత్యంత విస్తృతములు. చారిత్రకులు దీనిని బౌద్ధమునకన్న ప్రాచీన మందురు. దీని ప్రవర్తకుడు ఋషభభగవానుడు. బౌద్ధధర్మమున నాదిదర్శనమగు మధ్యమాచారలక్ష్యమగు నర్హత్తత్త్వము జైనధర్మనిత్యాత్మయగు నర్హత్తు కన్న భిన్నమయ్యును సామ్యము కలది. జైనీయమగు నహింసాతత్త్వమే బౌద్ధమును జొచ్చెను. జైనధర్మము తపస్సునకు మిక్కిలి ప్రాధాన్యము నొసగెను. బుద్ధుడుకూడ మొదట నుగ్రతప మొనర్చినవాడే.

జైనము బౌద్ధమునకన్న ప్రాచీనము. ఆ లోకాకాశదివ్యజగత్తులవిషయమున బౌద్ధదర్శ

నములకంటె విశదవర్ణనము కలదు. అట్లే జైన బౌద్ధసిద్ధాంతములందు క్షణికవాదవిషయమున మూలభేదము కలదు. జైనసనాతనధర్మముల నడుమ భేదము మిక్కిలి తక్కువ బౌద్ధధర్మము దాని కొకింతదూరపుచుట్టము.

ఆస్తికదర్శనములు

'వేదప్రమాణము నంగీకరింపనివాడు నాస్తికుడు' అని శాస్త్రకారులు నిర్వచించిరి. ఈ నిర్వచనమున భగవానుని పరలోకమును విశ్వసించుట విశ్వసింపమి యను ప్రశ్న రాలేదు. ఈనిర్వచనము నేటి నాస్తికశబ్దార్థముకన్న భిన్నము. శరీరభిన్నమగు జీవు నంగీకరింపని వారు నేడు నాస్తికు లనబడుచుందురు. మరణో త్తర జీవితమున విశ్వాసములేనివాడును నాస్తికు డన బడును. ప్రస్తుతము 'నాస్తిక-ఆస్తిక' శబ్దములు ప్రాచీననిర్వచనార్థమున ప్రయుక్తమైనవి.

ఆస్తికదర్శనము లాఱు కలవు. ఇవి యధికారిభేదము ననుసరించి తత్త్వమును ప్రతిపాదించును. సర్వజ్ఞులగు మహర్షులు తత్త్వజ్ఞానమున పరస్పరభేదము కలవారు కారు. శ్రుతి పురాణములను వారు సమగ్రముగ దర్శింపలేదని చెప్ప సాహసింపజాలము. కాని అందఱును అన్నివిషయములకు సమానాధికారులు కారు. సర్వుల బుద్ధి సమానసూక్ష్మగ్రాహితకలది కాదు. నిమ్నకోటివారికి స్థూలతర్కముచేతను, ఉన్నతవర్గాధికారులకు సూక్ష్మతర్కముచేతను తత్త్వబోధ చేయవచ్చును. ఇట్లివి తరగతుల పాఠ్యపుస్తకములవలె క్రమము ననుసరించి రచింపబడినవి.

ప్రపంచతత్త్వము జీవతత్త్వము నెఱిగించుటే దర్శనశాస్త్రముల యుద్దేశము. ఈ జగత్తేమిటి? ఎవరు దేనికి నిర్మించిరి? దీని నియమము లేవి? మన మీ లోకమున కేల వచ్చితిమి? అను జిజ్ఞాస స్వాభావికము, ఆవశ్యకము. మన మెచటికేని పని చేయబోయినచో నా క్షేత్రస్వరూపము, కార్యోద్దేశ్యము నెఱిగి యుండు టావశ్యకముగదా? ఇక నెవ డెంత గ్రహింపగలడో వా డంతే గ్రహింపగలడు. ఈ దృష్టితో ఋషులు దర్శనశాస్త్రములు నిర్మించిరి. వైశేషిక-న్యాయ-సాంఖ్య-యోగ-పూర్వోత్తరమీమాంసలు ఉత్తరోత్తర మున్నతశ్రేణికి చెందినవి. వీనియం దగపడు భేదము తాత్త్వికము కాదు. కాన తదితర దర్శనభేదములవలె నిందు హ్రాసవికాసభావన యసంగతము.

దర్శనశాస్త్రములు శ్రేణిక్రమమున వ్యక్తిని (అధికారిని) శ్రుతుల సమగ్రదర్శనమువఱకు గొనిపోవును. కావున వానిని ఆ శ్రేణిక్రమమున వివరించుట లగ్గు. ఇందు స్థూలబుద్ధియగు సామాన్యాధికారికొఱకు కణాదమహర్షి వైశేషికమును నిర్మించెను.

వైశేషికము

ఈశ్వరుడు జీవుడు ఇవి నిత్యతత్త్వములు. ధర్మపాలనము లోకమున జీవికర్తవ్యము. అభ్యుదయమును నిఃశ్రేయససిద్ధిని ఒసంగునదియే ధర్మము. ధర్మాచారవిధానము వేదములందుగలదు. వేదము భగవద్వాణి. వేదము ధర్మములను ఉద్దేశ్య (నామనిర్దేశము) విభాగ లక్షణ (వస్తుధర్మనిరూపణము) ములచే వర్ణించును. ద్రవ్యగుణకర్మసామాన్యవిశేష సమవాయాభావములు సప్తపదార్థములు. పంచమహాభూతములు, కాలము, దిక్కు, ఆత్మ, మనస్సు. ఇవి నవద్రవ్యములు. ఈ

ద్రవ్యములే క్రియాగుణాశ్రయములు. సమవాయియ్యా కారణములు. స్పర్శ, రూప, రస, గంధ, సంఖ్యా, పరిణామ, పృథక్త్వ, సంయోగ, విభాగ, పర, త్వాపరత్వ, సుఖ, దుఃఖ, బు, ద్ధీచ్ఛా, ద్వేష, ప్రయత్న, గురుత్వ, ద్రవత్వ, స్నేహ, సంస్కార, ధ, ర్మాధర్మ, శబ్దములు – ఇవి యిరువదినాల్గు గుణములు. ఇందు రూప మేడు విధములు, రస మూఱు తెఱగులు, గంధము ద్వివిధము (సుగంధ దుర్గంధములు), బుద్ధి రెండు తెగలు (సంశయాత్మక, నిశ్చయాత్మక) నిశ్చయాత్మకబుద్ధి ప్రమ (విద్య). అనిశ్చయాత్మకబుద్ధి యగు నప్రమ (అవిద్య) సంశయ విపర్యయ (వ్యతిరేకజ్ఞానము) స్వప్నము లని త్రివిధము. ప్రమాబుద్ధి ప్రత్యక్షానుమానముల యాధారముపై వెలయును. వేగ, భావనా, స్థితిస్థాపక భేదముచే సంస్కారము త్రివిధము. ఉత్సర్పణము, అపసర్పణము, ఆకుంచనము, ప్రసారణము, గతి అని కర్మ మైదు విధములు. సర్వపదార్థములందు గల యేకత్వము సామాన్యతత్త్వము. పరమాణువులపార్థక్యమునకు కారణమగు వానియందలి యతీంద్రియతత్త్వము విశేషతత్త్వము. పదార్థముల నిత్యసంబంధము సమవాయము. ప్రాగభావ, ప్రధ్వంసాభావ, అన్యోన్యాభావ, అత్యంతాభావములు నాలుగును అభావములు

న్యాయము

ప్రమాణ, ప్రమేయ, సంశయ, ప్రయోజన, దృష్టాంత, సిద్ధాంత, అవయవ, తర్క, నిర్ణయ, వాద, జల్ప, వితండా, హేత్వాభాస, ఛల, జాతి, నిగ్రహస్థానము లనెడు ఈపదునాఱింటి యథార్థప్రమ (జ్ఞానము) ముక్తికారణము. జ్ఞానమునకు ప్రత్య అనుమాన, ఉపమాన, శబ్దములనెడి నాలుగు సాధనములు కలవు. ఆత్మ, ఆయతన(దేహము), ఇంద్రియ, అర్థ (విషయము), మనో, బుద్ధి, ప్రవృత్తి, దోష, ప్రేత్యభావ, ఫల, దుఃఖ, అపవర్గము లనబడు వీనిజ్ఞానమే మోక్షకారణము. ఇచ్ఛాద్వేషప్రయత్నసుఖదుఃఖజ్ఞానములు ఆత్మ(జీవ) చిహ్నములు. సంఖ్యా, పరిణామ, పార్థక్య, సంయోగ, విభాగ, ఇచ్ఛా, బుద్ధి, ప్రయత్నములు ఆత్మయొక్కయు భగవంతునియొక్కయు గుణములు. శరీరచేష్టలు ఇంద్రియములకు తద్విషయములకు నాశ్రయములు. పురాకర్మముచే శరీర మేర్పడినది. పంచజ్ఞానేంద్రియములు పంచభూతముల సూక్ష్మాంశములచే నేర్పడినవి. మనస్సు అణురూప మగు నంతరింద్రియము. బుద్ధి కేవలము జ్ఞానోపలబ్ధిమాత్రము, అనిత్యము.

గౌతమమహర్షి జల్పవితండాదులను యథార్థముగ గుర్తించి వానియెడల జాగరూకత వహించుయోగ్యత నార్జింప ప్రేరేపించుచున్నాడు. పదార్థములను స్థూలరూపగుణముల నుండి యుద్ధరించి వాని పరమాణురూపమును విశదముగ వర్ణించెను.

సాంఖ్యము

కపిలమహర్షి పరమాణువాదమును అతిక్రమించి ప్రకృతిని ప్రతిపాదించెను. సాంఖ్యమున జగద్వివేచన సీమారేఖ నందుకొనెను. పండితులు నేడుపలబ్ధమగు సాంఖ్యసూత్రముల నంగీకరింపరు. సాంఖ్యదర్శనముపై శ్రీధరకృష్ణుని కారికలే ప్రామాణికములుగ స్వీకృతములైనవి.

మూలమున – ప్రకృతి పురుషుడను రెండు అనాదితత్త్వములు కలవు. ప్రపంచమున

ప్రకృతి, వికృతి, ప్రకృతి - వికృతి, ఉభయభిన్న మని నాలుగు విధములగు పదార్థములు కలవు. ప్రకృతి దేనికిని కార్యము కాదు, కావున నది కేవల ప్రకృతి, ప్రకృతిచే మహత్తత్త్వము దానిచే అహంకారము. అహంకారముచే పంచతన్మాత్రలు జనించెను. తన్మాత్రలచే పంచమహాభూతములుత్పన్నమయ్యెను. మహత్తత్త్వము, అహంకారము, తన్మాత్రలు - ఇవి ప్రకృతి వికృతి స్వరూపములు. జ్ఞానేంద్రియములు, కర్మేంద్రియములు, పంచభూతములు, మనస్సు.—ఇవి కేవల వికృతులు. జీవు డుభయభిన్నుడు, నిర్లిప్తుడు, పురుషుడు చేతనుడు, ప్రకృతి యచేతనము. పురుషసామీప్యముచే ప్రకృతియందు చైతన్యము ప్రతీతమగును. ప్రకృతిపురుషవివేకముచే నిజనిర్లిప్త స్వరూపజ్ఞానమే మోక్షకారణము.

సత్త్వరజస్తమము లనెడు త్రిగుణసామ్యావస్థయే ప్రకృతి. సుఖదుఃఖమోహములు క్రమముగ ఆమూడు గుణముల ధర్మములు. ఈ సర్వప్రపంచము ప్రకృతిజన్యమగుటచే త్రిగుణాత్మకము. అహంకారము త్రివిధము. దాని సాత్త్వికాంశముచే మనస్సుతోపాటు జ్ఞానేంద్రియ కర్మేంద్రియములు, తామసాంశముచే తన్మాత్రలు జనించును. రాజసాంశము రెండింటికిని ప్రేరకము. ఒకటిప్రకృతి. మహత్తు అహంకారము, పంచతన్మాత్రలు - ఇవి యేడును ప్రకృతివికృతులు. పంచభూతములు, జ్ఞానేంద్రియములైదు, పంచకర్మేంద్రియములు మనస్సు - ఇవి పదునాఱును వికృతులు. ఇట్లివి యిరువదినాల్గు తత్త్వములు. ఇరువదియైదవతత్త్వము పురుషుడు.

పురుషులు పెక్కురుగలరు. వారు పరస్పరభిన్నులు. అతడు చేతనుడు భోక్త. [illegible] కర్తృత్వము నతడు తనయం దారోపించుకొనును. పుణ్యావశమున పురుషుడు త్రివిధదుఃఖనాశము నిచ్ఛగించినపుడు ప్రకృతి యా యిచ్ఛను సఫల మొనర్చును. పురుషునకు భోగేచ్ఛ లేనిచో ప్రకృతి తనంత శాంతించును. ఏలన ప్రకృతి తాను పురుషోపభోగమునకై యత్నించునే గాని తనకొఱకు కాదు. కావున వాసనలు నశించినచో ప్రకృతి బంధనములను పెంచజాలదు.

బౌద్ధదర్శనములు అసత్తునుండి సత్తు జన్మించినట్లు అంగీకరించును. న్యాయము సత్తునుండి యసత్తు జన్మించిన దనెను. సాంఖ్యము సత్తునుండి సత్తుయొక్క ఉత్పత్తినే ప్రతిపాదించెను. ఏ పదార్థమునుండిగాని తద్విరుద్ధపదార్థము జన్మింపదు. ఏ పదార్థము ఏ పదార్థముచే అన్వితమో (వ్యాప్తమో) దాని కదియే (వ్యాపకము) కారణము. పదార్థములు నశింపవు. అవి కేవలము 'తిరోభవించును' అను సాంఖ్యమూలతర్కము.

(సశేషము)

ధర సింహాసనమై, నభంబు గొడుగై, తద్దేవతల్ భృత్యులై,
పరమామ్నాయము లెల్ల వందిగణమై, బ్రహ్మాండ మాగారమై,
సిరి భార్యామణియై, విరించి కొడుకై, శ్రీగంగ సత్పుత్రియై—
వరుస న్నీ ఘనరాజసంబు నిజమై వర్ధిల్లు నారాయణా.

.బమ్మెర పోతరాజు.

శ్రీ రామకృష్ణ గురుదేవస్మృతి

పమిడికాల్వ చెంచు నరసింహశర్మగారు

1. అన్నియును నొక్క లక్ష్యమే యందు ననుచుఁ ద్రిమతభావసమన్వయ మమరఁజేసి
యనుభవంబున జూపితి వనఘ, లోకహితము మదినూని శ్రీరామకృష్ణమౌని ॥

2. నను నీ యాత్మజుగా గణించి కరుణన్ గన్పట్టు మమ్మా, జగ
జ్జననీ, యం చెద నేడ్చి యేడ్చి తుది సాక్షాత్కారభాగ్యంబు వాం
దిన బ్రహ్మర్షివరుండ వీవు గద! యేదీ నీమదిన్ సుంత మో
హానిబంధంబు? జగాన నే ఘనుఁడు భార్యం దల్లిగా జూచెనే? ॥

3. వీతక్రోధ భయాదిదుర్గుణుఁడవై వేదాంతవిజ్ఞాన సం
స్ఫీతాత్మోన్నతిఁ గామకాంచనజయశ్రీ గన్న వా డన్న వి
ఖ్యాతిం జెందుచు బంధముల్ గడచు విద్యల్ శిష్యలోకాళికిన్
జేతఃప్రీతిగ దెల్పి తీవు భగవన్ శ్రీరామకృష్ణప్రభూ ॥

4. అక్షరజ్ఞాన మెంతయు నందకున్న నక్షరజ్ఞాన మెంతయు నందఁ గల్గి
యతుల కైవల్యరాజ్యసింహాసనంబునెక్కిన యతిప్రభుండ వీ వొక్కరుఁడవె ॥

5. మాటల్ పెక్కులి కేల? నీగడుసునేమంబూని గెల్పొందగాఁ
బోటీ సేయు జితేంద్రియుం డొకడు నిబ్భూమండలిన్ లేడు నా
జాటింపం దగు శంకలేక పరముల్ సాధించి రూపింప నీ
వాటం బెవ్వరి కబ్బ లేదు గురుదేవా, నిక్క మూహింపగన్ ॥

6. ఎందఱి నాశ్రయించిన నరేంద్రుని సంశయ మీవు దక్క పే
రందిన యోగులున్ గురువు లార్చిరె? తీర్చిరె? జ్ఞానపుష్పని
ష్యంద మరందబిందు నిభ సద్వచనంబుల శంక లన్నిటిన్
బొందుగ దీర్చి సత్యగతి మూలము జూపఁగ నీక యొప్పగున్ ॥

7. సచ్చిదానంద రూప కాసారమందు సతము క్రీడించు పరమహంస వగు నీదు
నడలయందముఁ దెల్ప నెవ్వఁడు వలంతి? జ్ఞానమయి యగు నజ్జగన్మాత దక్క ॥

8. రామచంద్రుని సత్యధర్మప్రవృత్తి మార్గముల్, గృష్ణదేవు సమత్వయోగ
నియతి, నీ రెండు నీయంద నిల్చియుండు నందుచే రామకృష్ణుఁడ వందు రేమొ? ॥

9. అస్తమించిన యంత నర్యముని దీప్తి వాయని వితాన నీ చిత్ప్రభావగరిమ
తఱుగ దెన్నఁడు నీ మూర్తి మఱుగువడిన దిపు డనుట కాని శ్రీరామకృష్ణ మౌని।

ఆస్తిక్యం

శ్రీ పున్నావజ్ఝల సీతారామబ్రహ్మంగారు

స్వాభావికం, సర్వజనీనం

అజ్ఞానంచేత మానవుడు మనః ప్రాణ దేహాల ద్వారా ఈషణ్మాత్రంగా వ్యక్తమవుతున్న పరమాత్మ శక్తులను, గుణాలను మనః ప్రాణ దేహ లక్షణాలుగా భావిస్తున్నాడు. బాహ్యమున ఎచ్చ ఎచ్చటనో అన్వేషిస్తున్నాడు. ఏనాటికీ సఫలమనోరథుడు కాలేక పోతున్నాడు. గిరగిర తిరుగుతున్న భూమి నిలుకడగా ఉన్నదని, నిలుకడగా ఉన్న సూర్యుడు వేగంగా పోతున్నాడని భ్రమపడుతున్న ప్రమాదమే యిది. స్వయంప్రకాశమైన సూర్యుని కాంతి చంద్రునిమీద పడి వెన్నెల కాస్తున్నట్లుగా అంతరమందున్న భగవంతుని శక్తి మనః ప్రాణ దేహాలద్వారా వ్యక్తమవుతున్నది. అందుచేతనే చంద్రునికివలె మనః ప్రాణ దేహాలకు కూడ వృద్ధిక్షయాలుగలవు.

భగవంతుని మనం విడనాడుదామన్నా అతడు మనలను విడనాడడు. దేవుడు లేడనే వారు తమకు తెలియకుండానే దేవుని అంగీకరిస్తున్నారు. దేవుని మినహాయిస్తే మన ఆలోచనలు పరస్పర విరుద్ధంగా ఉంటవి; మన భావాలు హాస్యాస్పదంగా ఉంటవి; మనమాటలకు అర్థం ఉండదు; మనచేష్టలు అసంగతంగా ఉంటవి. మన మాటలను, భావాలను, ఆశయాలను పరిశీలిస్తే వాటన్నిటికి అనివార్యంగా దేవుని ఆశయం పొందుతున్నామన్న సంగతి తేటతెల్లంకాగలదు.

ఉదాహరణకు :

మనంచూచే ప్రతి వస్తువు పరిమితమైనదే. అపరిమితమైనదాని నెవ్వడు చూడలేదు; చూడలేరు. తుదకు ఆకాశాన్ని, కాలాన్ని భావిద్దామన్నప్పటికీ రెండువస్తువుల మధ్య స్థలాన్ని, రెండు సంఘటనల మధ్య కాలాన్ని మాత్రమే ఊహించగలం. కాని, ''పరిమితం'', ''సాంతం'', ''అవధి కలిగినది'' అనే మాటలను ''అపరిమితం'', ''అనంతం'', ''నిరవధికం'' అనే మాటలను ఆశ్రయించుకునే వ్యవహరిస్తున్నాము. అనంతమైనదానితో పోల్చినప్పుడే ''సాంతం'' అనే మాట అర్థమవుతుంది. ''అనంతం''తో పోల్చకపోతే, ''అనంతం'' నుంచి వేరుచేస్తే ''సాంతం''అనే మాటకు అర్థమే ఉండదు. అనంతం సాంతంగా వ్యక్తమవుతుంది. సాంతం అనంతాన్ని ఆశ్రయించుకొని, దానిని స్ఫురింపజేస్తుంది.

నైతికదృష్టికి ప్రాతిపదిక

మననైతికదృష్టికి, ఉదారాశయాలకు, అభ్యుదయాని మానవత్వాని వన్నెతెచ్చే సకలసద్గుణాలకు, భవిష్యత్తునందు విశ్వాసాని కారణం భగవంతుడే. నీతిని మన్నించడం,

అవినీతిని నిరాకరించడం మనుష్య జన్మగౌరవానికి అత్యవసరమని చెప్పనివారుగాని, అవసరం కాదని చెప్పేవారుగాని లేరు. ఒక్కొక్క ప్రత్యేకసమస్య పరిశీలనలో ఏది నీతి, ఏది అవినీతి అనేవిషయమై ఏ ఇద్దరి అభిప్రాయాలు ఒకటి కాకపోవచ్చు. మానవత్వానికి నీతి ప్రధానమన్న అంశాన్ని గురించి అన్ని వాదాలవారు, ఏవాదులు కానివారు కూడా ఏకీభవిస్తున్నారు. సమస్త నీతిసూత్రాల అంతర్యం, పరమ ప్రయోజనం మానవుని త్యాగశీలునిగా సుశిక్షితునిగా చెయ్యడమే. అది ఉత్తమ ప్రయోజనంకొఱకు మధ్యమ అధమ ప్రయోజనాలను త్యజించడమే కావచ్చు. ఇతరుల ప్రయోజనం కొఱకు స్వప్రయోజనాన్ని త్యజించడమే కావచ్చు. భావి ప్రయోజనం కొఱకు ప్రస్తుత ప్రయోజనాన్ని త్యజించడమే కావచ్చు. త్యాగాన్ని, అందుక్కావలసిన సాహసాన్ని, సంయమాన్ని అభినందించనివారు లేరు. లుబ్ధులు, స్వార్థపరులు, పరపీడకులు, పిఱికివారుకూడా త్యాగాన్ని, సాహసాన్ని కీర్తించేవారే. విషయలోలురుకూడా సంయమాన్ని ప్రశంసించేవారే.

దేవుడు లేకపోతే – ఉన్నదంతా భౌతిక తత్త్వమే అయితే–నేను బండిసున్నలోనుంచో, మట్టిముద్దలోనుంచో, సూక్ష్మ అణువులలోనుంచో వచ్చి, కొద్దిరోజులలో మరల బండిసున్నగానో, మట్టిముద్దగానో, సూక్ష్మ అణువులుగానో మాఱిపోవడం ముమ్మాటికీ నిజమే అయితే – జీవితం మూడునాళ్ళముచ్చటకంటే మఱేమి కాకపోతే – మన విద్యలకు, ప్రజ్ఞలకు, అనుభవాలకు, అనుబంధాలకు, ఆశయాలకు, అభివృద్ధికి అర్థమేమిటి? వాటికి పూర్ణత్వమెక్కడ? సార్థక్యమెక్కడ? ఉన్న నాలుగు రోజులు ఏవిధంగా వీలయితే ఆవిధంగా, ఎన్ని విధాల వీలయితే అన్నివిధాల సుఖపడక నాకు ఉన్నదానిని ఇతరులకు త్యాగంచెయ్యడమెందుకు? త్యాగం ఎందుచేత మంచిపని?

నేను ఉంటేనే నా కితరులతో సంబంధం. నే నున్నంతవఱకే ఇతరులతో నాకు గల సంబంధం విలువైనది. నేను ఉన్నంతకాలం, నా కవసరమైనంతవఱకు నే నితరులతో సహకరిస్తుంటాను. నేనుపొందే ప్రయోజనానికిమించి, ఇతరులకు నేను త్యాగంచెయ్యడం ఎందుకు? నా సుఖంకొఱకు ఇతరులను వంచించడం ఎందుచేత మంచిపనికాదు? సమకాలికులకొఱకేకాక యికముందు పుట్టబోయే వారికొఱకు నాబ్రతుకు బండలుచేసికొనడం ఏవిధంగా ఘనకార్యం? తోడిమానవుల కొఱకే కాక ఒక సిద్ధాంతం కొఱకు, ఒక విశ్వాసంకొఱకు చేసే ఆత్మబలిదానాన్ని కీర్తించడంలోని రహస్య మేమిటి? అట్టి ప్రాణత్యాగాన్ని ప్రేరేపించే ప్రవృత్తి అంతర్య మేమిటి? అటువంటిత్యాగంచేసేవారు పొందే సంతృప్తి, ఆనందం ఎక్కడివి? ఎవరెస్టు శిఖరంమీద, భూగర్భంలో, సాగరమధ్యంలో, చంద్రమండలంలో ఏ మున్నదో తెలుసుకుందామన్న కుతూహలంతో, కేవలం జ్ఞానతృష్ణను తీర్చుకొనడానికి ప్రాణాలను తృణప్రాయంగా అర్పించగల సాహసానికి ఆధార మేమిటి?

జీవితానికి మించిన దేదీ లేకపోతే-జీవితం అంటే విషయభోగమే అయితే, జీవితంకొఱకు సాధ్యమైనదాని నెల్ల, అవసరమైనదాని నెల్ల త్యాగం చెయ్యడమే తెలివైనపని. జీవితాన్ని కాపాడుకొనడానికి బదులు త్యాగం చెయ్యడం ఏ విధంగా వివేకమైనపని? జీవితానికి మించిన దేదీ లేదనేవారుకూడా ఆత్మబలిదానానికే సాహసిస్తున్నారు. ప్రాణత్యాగంతోపాటు మన

శ్శరీరాలుకూడా త్యాగమైపోతున్నవి. త్యాగం చెయ్యబడేది త్యాగాన్ని ప్రేరేపించి, త్యాగంలో ఆనందం కలిగించేదానికంటె తక్కువైనదే. కనుక మనః ప్రాణ దేహాలకంటె అతీతమైనది, ఉత్కృష్టమైనది, మనః ప్రాణ దేహాలను ప్రకాశింపజేసేది కలదని అజ్ఞాతంగా గ్రహించడమే త్యాగప్రశంస ఆంతర్యం. పంచేంద్రియ గోచరమైన సమస్త ప్రపంచం పరిమితమైనదని, పరతంత్ర మైనదని, దీనికి ఆధారంగా, ఆశ్రయంగా, అతీతంగా, అగోచరంగా స్వతస్సిద్ధమైన ఉనికి, స్వయంప్రకాశమైన జ్ఞానం, అమృతమైన జీవనం, నిరవధికమైన ఆనందం కలదని సూటిగా, స్పష్టంగా గ్రహించడమే ఆస్తిక్యం. ఆస్తికులం కామను కొనడం ఆస్తిక్యాన్ని పరోక్షంగా మన్నిస్తూ ప్రత్యక్షంగా ప్రతిఘటించడమే. ఆస్తికుని విశ్వాసానికి, నాస్తికుని ధిక్కారానికి, అజ్ఞేయవాది సంశయానికి ఆధారం దేవుడే.

శ్రీమద్భాగవతము - శ్రీకృష్ణసందేశము

[శ్రీమత్ప్రిభవానందవాణి]

చతుర్థస్కంధము

[గత సంచిక తరువాయి]

తృతీయాధ్యాయము

రాజు వారిని సత్కరించి వికసితహృదయుడై ఇట్లనెను:—

మహర్షులారా, మీరు బ్రహ్మపుత్త్రులరు, జనలోక నివాసులరు. భువిని మీసమాగమము నొందుట నా పరమభాగ్యము. ఆహా మీ సాంగత్య మెంత మధురము! ఎంత ఆనందజనకము! మీరు ఐక్యమునే చూతురు గాని భేదదృష్టి మీకు లేదు. మీరు మానవకోటికి సుహృత్తము లని నే నెఱుగుదును. మిము వేడుకొందును మానవుల కేది నిరతిశయ శ్రేయమో దానిని దయచేసి దెల్పుడీ.

ఆమహర్షులలో జ్యేష్ఠుడగు సనత్కుమారు డిట్లనెను—

ఓరాజా, నిను సంధించుటయు నీతో సల్లాపించుటయు పరమానందకరము. ఈశ్వరవాణి యందు ప్రీతి వహించు వారి డెందములనుండి సకలకల్మషములును క్షాళితములై పోవును.

మానవతతికి ఈక్రింది వత్యంతశ్రేయస్కరము లని లోకమునందలి సకలశాస్త్రగ్రంథములును తాము తేల్చుకొని పిదప ప్రకటించినవి:—

(1) భగవంతునితో అభిన్నమైన ఆత్మయం

దానందించుచుండుట. భగవంతుని ప్రేమిం
చుట.

(2) విశ్వమున వేఱెద్దానియందును సం
గము లేకుండుట.

ఈ పరమార్థప్రేమను నిస్సంగత్వమును మెట్టుమెట్టుగ పెంపొందించుకోవలెను. పెంపొందించు సాధనములు—విశ్వాసాదరములు, పరమార్థవిచారము, ఆధ్యాత్మికసాధనలందు శ్రద్ధ, బ్రహ్మసాక్షాత్కారసిద్ధులగు మహాత్ముల నారాధించుట, దేవునివాణియం దానందించుట, ఐహికులపొత్తును మానుకొనుట ఏకాంతమందలి ప్రేమ నలవఱచుకొనుట, సత్యము, అహింస, వేదాధ్యయనము, ఇంద్రియజయము, కామక్రోధ లోభ మోహ మద మాత్సర్యముల అణచుకొనుట, అన్యమతములను దూషింపకుండుట, సుఖ దుఃఖ జయాపజయాది ద్వంద్వముల నోర్చుకొనుట, భగవద్గుణవైభవసంకీర్తనము.

వీనిచే భగవత్ప్రేమయు ఐహికములందు నిస్సంగత్వమును కలుగును.

డెందమున ప్రేమ స్థిరముగ నాటుకొనగానే మానవుడు స్వతంత్రుడును మానవకోటికి గురువు నగును. అతడు క్రొత్తజన్మము గాంచినట్లే. అతని అహంకారము జ్ఞానాగ్నిలో భస్మమై పోయినది.

అహంకారమే అజ్ఞానకారణము. అహంకారము అణగగనే ఆత్మజ్ఞానము పూర్ణప్రకాశముతో వెలుగొందును. ఆత్మసాక్షాత్కారము కలుగును. నానారూపమగు విశ్వము, అందలి సుఖదుఃఖములతోపాటు, స్వప్నమో అనదగినట్లు మాయమై పోవును. ఏకమును చిదానందఘనము నగు ఆత్మ శేషించును.

విషయములను ధ్యానించుచుండినచో, ఆ విషయములవంకకు ఇంద్రియములు ఆకృష్టములగును. ఇంద్రియములు ఆకృష్టములు కాగానే మనస్సు వానియందు సక్తమగును. మనస్సులో సంగము వర్ధిల్లుకొలది, మానవుని వివేకము నశించును. నష్టవివేకుడు వంచితుడగును. వంచితుడు స్మృతిభ్రంశమునొందును, స్మృతి చెడుటతో ఆత్మజ్ఞానము పోవును. ఈ జ్ఞాననాశనమునే వివేకులు ఆత్మనాశన మని పేర్కొందురు? ఆత్మయే నష్టమగునేని అంతకు మించిన నష్టము వేఱొకటి ఉండ గలదా? సమస్తమును మనకు ప్రియ మగుటకు కారణము ఆత్మ. ఆత్మ నష్ట మగు నేని, ఏమి మిగులును?

జ్ఞానమునకును దివ్యత్వవికాసమునకును ప్రబలతమములగు ప్రతికూలములు కామలోభములే. అవి మానవునకు జడత్వమును అజ్ఞానమును గలిగించును. కావున మానవుడు వానిని తొలగించుకోవలెను.

రాజా, ప్రేమనాథుడగు భగవంతుని మాత్రమే తెలిసికొనుము. చేతనాచేతనములకెల్ల అంతర్యామియై అనుభవైకగోచరుడగు స్వామి నెఱుంగుము. అత డొక్కడే నిత్యుడు. తక్కిన వెల్ల క్షణికములు. ఆయనను ప్రత్యక్షముగ జూచుట శక్యమే. సూక్ష్మాతిసూక్ష్మములగుండను. సూక్ష్మాతిసూక్ష్మములందును అతడు వ్యక్తమగుచుండును. ఆయన సర్వోపగతుడు. ఆయనే తత్త్వము. విశుద్ధుడును నిత్యముక్తుడు నతడే. అతడు నాకు శరణమగుగాక.

చీకటిలో రజ్జువు సర్పమువలె కనిపించినట్లుగా, అజ్ఞానమున ఏకమును నిర్గుణమునగు తత్త్వము అనేకవిశిష్టమగు విశ్వముగా కనిపించుచున్నది. వెలుతురు రాగానే సర్పము మాయమగునట్లు, జ్ఞానజ్యోతి ఉదయింపగనే నానా

రూపముగ నున్న విశ్వము మాయయై సచ్చిదానందము, అఖండసత్తు, అఖండచిత్తు, అఖండానందము — శేషింపను.

ప్రేమనాథుని పాదపద్మముల ధ్యానించు వారలు ధన్యులు, ఏలయన సకలకలుషముల నుండియు హృదయబాధమునుండియు వారు విడుపొందుదురు.

అతని సాక్షినే ఉపాసింపుము. సంసార సాగరమున కామక్రోధ లోభ మోహ మద మాత్సర్యములనెడి భయంకర తిమింగిలములు ఆటు కలవు. భగవంతుని కర్ణధారునింబోలె ఆశ్రయించి ఈసాగరమును నిర్భయముగను సులభముగను దాటుము.''

సనత్కుమారు నుపదేశముల శిరసావహించి రాజు పరమాత్మధ్యానానుసంధానపరు డయ్యెను. అతని ఏకాగ్రతా శక్తి వర్ధిల్లిన కొలదియు, అంతర్దీక్షితమున మహత్తరపరిపూర్ణత అతని అనుభవమును దాపుచుండెను. లోకమున నతడు జీవించుచున్నను పరిపూర్ణవిరక్తుడై యుండెను. అతని కహంకారము లేదు. అతనిహృదయము విశుద్ధము, లౌకికవస్తువులును లౌకికభోగములును అతని యింద్రియములను మనస్సును తమవంకకు ఆకర్షింపలేకపోయినవి.

కొన్ని యేండ్లు గడచిన పిమ్మట, అతడు తన కుమారుడగు విజితాశ్వుని రాజ్యమున నిల్పి తాను ఏకాంతవనప్రదేశముల కరిగెను. అచ్చట పెక్కు తపస్సాధనలు సాగించుచు ధ్యానపరజీవితమును గడపుచుండెను. అచిరకాలముననే అతని మనము ఐహికచింతలబాసి, భగవంతునందే గాఢముగ నిమగ్నమాయెను. బ్రహ్మముతోడి ఐక్యము అతనికి అనుభూతమాయెను. సంశయములు సమసినవి. హృదయగ్రంథులు విచ్ఛిన్నములైనవి.

మరణము సమీపించుట గుర్తించి, అతడు ధ్యానమున కూర్చుండెను. పాంచభౌతిక శరీరము విరిసి పంచభూతములలో కలిసిపోయినది, సకలోపాధులనుండి ముక్తుడై అతడు బ్రహ్మమును ప్రాపించెను.

దేశభక్తయోగి శ్రీవివేకానందస్వామి

మూలము
శ్రీ ఋషిసత్త్వానందస్వామి

అను
బ్రహ్మచారిణి లలిత

పుణ్యభూమి యని ప్రసిద్ధి కెక్కిన మన భారతావని మహనీయులగు పుత్రరత్నముల పెక్కుర ప్రసాదించినది ప్రపంచములో.

పరమత్యాగమూర్తియు, దయావతారుడును అగు బుద్ధభగవానుడు మనదేశమున జన్మింపలేదా? ఉజ్జ్వలకాంతిపుంజములతో లోకమునకెల్ల దేదీప్యమానమగు జ్ఞానజ్యోతిని వెదజల్లిన శంకరుడు భారతమాత అనుంగుపుత్రుడు కాడా? సర్వభూతములపట్లనే కాక కఠినపాపాత్ములపట్ల సైతము నిరవచ్ఛిన్నప్రేమామృత

ధార ఎవని హృదయమునుండి వెలువడుచుండెనో అట్టి చైతన్యమహాప్రభువు ఈ పుణ్యభూమియం దవతరింపలేదా ?

బుద్ధభగవానుని విశాలహృదయముతో పాటు, శ్రీశంకరుని విజ్ఞానప్రతిభయు, చైతన్యమహాప్రభుని ప్రేమ పీయూషవాహినియు కూడగా, ఈమూటిని తనలో కలుపుకొని ఆవిర్భవించిన ఒక మహాద్భుతవ్యక్తిని ఈయుగమున కాంచగల్గితిమి - అతడే శ్రీవివేకానందస్వామి.

భగవానుడు మానవరూపమున అవతరించునపుడు కొందఱ సఖులను తనతోడ తీసికొని వచ్చును. ఈభగవంతుని అంతరంగులు (దేవదూతలు) ఆదర్శమగు ఆధ్యాత్మజీవనము గడపుచు, త్యాగమూర్తులై భగవానునిసందేశమును ఇంటింటికి కొనిపోవుదురు. భగవానుడు శ్రీరామకృష్ణరూపమున భూమినవతరించుచు వివేకానంద బ్రహ్మానందాది మిత్రులను తనతోడ భూలోకమునకు కొనివచ్చెను. భగవానుని శాంతి, ప్రేమసందేశముల లోకమున వెదజల్లుటకుగాను ఆశాసౌరభమును జనసామాన్యమున కందజేయుటకుగాను భగవానుడు ఈమహానుభావులతోడ్కొని వచ్చెను. శ్రీవివేకానందస్వామి శ్రీరామకృష్ణుని శిష్యులలో అగ్రగణ్యుడును, మానవజాతిలో శ్రేష్ఠతముడునై యొప్పారెను. ఇట్టి అసాధారణ ప్రజ్ఞావంతులగు వ్యక్తులు లోకమునజన్మించుట చాల అరుదు. శ్రీరామకృష్ణుడు వివేకానందుని సప్తర్షిమండలమునకు చెందిన వాడనియు, నరరూపము ధరించిన నారాయణుడనియు నుడివెను. శ్రీరామకృష్ణునిచే లోకమునకు సమర్పింపబడిన అమూల్యమైనకానుకయే శ్రీ వివేకానందుడు. ఈఅమూల్యరత్నమును స్వీకరించి సమస్తమానవజాతి చిరకృతజ్ఞమై యున్నది.

వివేకానందుని చిరస్మరణీయతకును గొప్పతనమునకును గల కారణ మేమి? అత డొక సన్న్యాసి అనియా? కాదు — లోకమందు వేనవేలు సన్న్యాసులు కలరు. అందు ఏ కొలదిమందిని మాత్రమే లోకము ఎఱుగును— స్మరించును. అతడు గొప్పజ్ఞాని అనియా? లేక అట్లాంటిక్ మహాసముద్రమును దాటి పశ్చిమ దేశముల పర్యటించెననియా; లేక అత డొక గొప్ప వక్త యనియా? పై కారణము లేవియు కావు. విదేశముల పర్యటించినవాడును, వక్తలును పెక్కుఱు కలరు. కాని ఏకొలదిమందినో జనులు స్మరించుచున్నారు. వివేకానందుడు దేశాభిమాని, దేశవాసులపట్ల అతనికి గాఢ ప్రేమ — దేశవాసుల కొఱకై అతడు చేసిన గొప్పత్యాగము. ఇవియే అతని గొప్పతనమునకు కారణము. ఈదేశభక్తి, ఈవిశ్వమానవ ప్రేమ ఆయన కెట్లు అబ్బినవి? అతడు తన గురువగు శ్రీరామకృష్ణునిద్వారనే పొందెను. ఈ దేశాభిమానమును గూర్చి శ్రీరామకృష్ణుడు ఎక్కువగ ప్రసంగింపలేదు. కాని టూకీగా సందర్భవశమున చెప్పిన మాటలలోని (సత్యమును) అసలు మర్మమును అసమానప్రజ్ఞాశాలియు, కుశాగ్రబుద్ధియు అగు నరేంద్రుడు గ్రహించెను. అనన్యగురుభక్తిపరాయణుడగు నరేంద్రుడు గురువాక్యముల వేదవాక్కులుగ స్వీకరించి, ఆఉపదేశముల కార్యరూపముగ పరిణతి నొందించుటకే తన జీవితమును ధారపోసెను.

ఒకప్పుడు శ్రీరామకృష్ణుడు వివేకానందుని ఇట్లు ప్రశ్నించెను. ''నీ జీవితోద్దేశ్య మేమి?'' బాలుడగు నరేంద్రనాథుడు ''సర్వదా నిర్వి

కల్పసమాధిలో మునిగి బ్రహ్మానందము ననుభవింప నిచ్చు'' అని తెలుప, వెంటనే శ్రీరామకృష్ణుడు అతనిని మందలించుచు ఇట్లనెను. ''ఛీ! నీ వింతటి మందబుద్ధి వని తలపలేదు. స్వార్థపరుడవై నీ ఒక్కని ఆనందము నే యాచించెద వనుకొనలేదు. మీదు మిక్కిలి, వేనవేలు ఆర్తులకును పరితప్తులకును, తన నీడను చల్లని ఆశ్రయమును, మన శ్శాంతిని ఒసంగ గల్గు ఒక విశాలవటవృక్షము బోలె నీవు నిలువ వలెనుసుమీ!'' వృక్షము ప్రచండ తాపమునకు కాలును, విపరీతశీతమునకు తల యొగ్గును, కుంభవృష్టిలో తడియును, తీవ్ర తుఫానుకు సైతము ఓర్చి అడ్డు నిల్చును, తానెన్ని కష్టపరంపరల పాలెనను లక్ష్యపెట్టక, ఎట్టివిచక్షణయులేక సర్వజీవులకు చల్లని నీడ యొసంగును.

దక్షిణేశ్వరమున తనగదిలో మంచముపై శ్రీరామకృష్ణులు ఆసీనులై యుండిరి. అర్ధ బాహ్యబోధమాత్రమే కల్గియుండిరి. నరేంద్రాదిభక్తులు చుట్టియుంకిరి, తటాలున వారిట్లనిరి : ''జీవులపట్ల దయచూపుట కాదు, వలయునది; జీవసేవయే శివారాధనగా ఒనర్పవలెను'' అంత నరేంద్రనాథుడు గదినుండి వెలుపలికి వచ్చి అచ్చటనున్న భక్తులతో ఇట్లనెను ''నేడు నేనొక నూతనవిషయమును వింటిని. నేను మఱికొంతకాలము బ్రతికియున్న పక్షములో ఇప్పుడు వినినవాక్యమును కార్యరూపమున పరిణితినొందింప ప్రయత్నించెదను.'' కుశాగ్రబుద్ధియగు నరేంద్రనాథుడు. పై రెండు సందర్భములలో భగవానులు నుడివిన వాక్కుల ఆదర్శముగా నిడికొని తన జీవితమును ఆదర్శసిద్ధికై ఏవిధముగ త్రిప్పి బద్ధకంకణుడాయెనో ఆయన జీవితగాధ పరిశీలించిన విశద మగును. ఆహా! వివేకానందుడు జీవితమును నిక్కముగ గురువాక్యపరిపాలనకే ధారవోసెను కదా!

శ్రీరామకృష్ణుని దేహత్యాగమునకు పిదప వివేకానందస్వామి ఆసేతుహిమాచలము పరివ్రాజకపర్యటన సలుపు సమయమున సర్వసామాన్యప్రజలతో పరిచయ మేర్పఱచుకొనెను. తన పాండిత్యము, హోదా సర్వమును మఱచి అన్నిజాతులవారితో కలసిమెలసియుండెను.

ప్రజల కటికదారిద్ర్యము, నిరక్షరకుక్షిత్వము, దౌర్భాగ్యదశయు కన్నులు నొవ్వకాంచి, మాతృహృదయముబోలు ఆనవనీతహృదయము ద్రవించిపోయెను. ఈదుఃస్థితినుండి ప్రజల నుద్ధరించు టెట్లని స్వామి వాపోయెను, నిద్రాహారములు మాని, తదేకచింతాగ్రస్తుడాయెను.

స్వామి దేశవాసులగు ధనికుల కొందఱ యాచించెను. కేవలస్వార్థపరాయణు లగుటచే వారు స్వామి ఉద్దేశ్యముల పెడచెవిని బెట్టిరి. స్వదేశమున ఎట్టి సాయము లభింపనందున స్వామి అమెరికాకు పయనించెను. చికాగో ప్రపంచమతమహాసభయందు, హిందూమత ప్రతినిధిగ పశ్చిమఖండయాత్ర సల్పినను, ముఖ్యకారణము ఏమన ఆదేశమున కొంత ధనము సేకరించి సోదరదేశీయుల నేవిధముననైన సేవించి ఉద్ధరించు నవకాశములు గడింప జూచుటకే యని మన మెఱుగవలెను.

చికాగోలో ప్రథమోపన్యాసముతోడనే ప్రజల నాకర్షించియు, అటుపై ఖండాంతరములలో అఖండ కీర్తి ప్రతిష్ఠలు బడసినను, అభాగ్యులును, అధః పతితులును అగు తన భారత సోదరసోదరీ సహస్రముల దుఃఖములే

స్వామి మనస్సును కలవరపెట్టుచుండెను. భారతదేశ దీనావస్థను స్వామి ఒక్క క్షణమైనను ఏమరజాలడాయె!

ఒకప్పుడు స్వామి ఒకధనికురాలి అతిథిగనుండెను. ఆమహిళ స్వామికై మెత్తని పడక ఏర్పాటుచేసెను. అర్థరాత్రిసమయమున స్వామి గదినుండి ఏడ్పుశబ్దము విన వచ్చెను. ఆస్త్రీ వెంటనే లేచి ఒక్కపర్యాన స్వామిగదియొద్దకు వచ్చి చూచుసరికి స్వామి వాకిలియొద్ద వేసియుండిన తొక్కుడు చాపపై పొరలుచు పసిబాలునివలె వెక్కి వెక్కి ఏడ్చుచుండెను. అది కని ఆస్త్రీ ఎంతో జాలిగొని స్వామిని కారణమడిగెను. స్వామి ఇట్లు బదులిడెను. "నీచే ఎంతో చక్కగా ఏర్పాటుచేయింపబడిన ఈ మెత్తని పరుపుపై పరుండుటతోడనే నాదేశ దరిద్రసోదరుల అవస్థ కండ్లఎదుట పొడగట్టెను. అకటా! పరుండుట కొరక చింపిచాప కాని, దిండుగా ఉపయోగించుట కొరక ఇటుక కాని లేదాయె వారలకు! వారే నా ఆప్తులు, తోబుట్టువులును. వారట్లు బాధపడుచుండ నే నెట్లీ పాన్పుపై నిద్రింపగలను? వారి దీనస్థితి యోచించుచు దుఃఖమును ఆపుకోజాలక పోతిని."

స్వామి పాశ్చాత్యఖండములలో అఖండ విజయము సంపాదించెను. మహిమాన్వితులగు పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞులే కాక, ఉన్నత కుటుంబములు, ఘనప్రఖ్యాతి వహించిన సంస్థలును స్వామిని తమ అతిథిగ స్వీకరించుటచే, తమ భాగ్యమునకు గర్వించుచుండిరి. ఇట్లు స్వామి ఖ్యాతి నాల్గుమూలలను విస్తరిల్లెను. స్వదేశమునకు మరలిపోవుచున్న స్వామిని పాశ్చాత్య భక్తశిష్యు డిట్లు ప్రశ్నించెను "స్వామిజీ, ఈ నాల్గేండ్లుగ మీరు అఖండభోగైశ్వర్యనిలయమగు ఈదేశమునందు నివసించియు, అత్యున్నతగౌరవపాత్రులై యొప్పుచు, ఎల్లరప్రేమాదరముల జూరగొనిన పిదప, అజ్ఞానమున మునిగియు, విపరీతాచార వ్యవహారముల కాలయమగు హిందూదేశము మీకెట్లు రుచించును?" స్వామి ఇట్లు బదులిడెను "నే నిచ్చటికి వచ్చుటకు ముందు, నాదేశమును సామాన్యముగ ప్రేమించితిని కాని ఇప్పుడో నాకు భారతభూమి ధూళిసైతము పవిత్ర మైనది, ఆగాలి పవిత్రమైనది, ఆదేశమే పవిత్రపుణ్యభూమియైనది. అచ్చటికి వెళ్ళుట యనిన నాకు తీర్థయాత్ర వంటిది. ఆపవిత్రదేశధూళిపై పొరలు శుభముహూర్తమునకై ఎంతో ఆతురపడుచున్నాను!"

ఇతడే వివేకానందస్వామి భారతదేశము పట్లను, దేశవాసులపట్లను కల్గిన ప్రేమాదరములే స్వామికి కీర్తిని తెచ్చినవి.

స్వామి ఇండియాకు తిరిగివచ్చుటతోడనే, పాశ్చాత్యదేశములలో తానార్జించినధనముతో బేలూరునందు శ్రీరామకృష్ణమఠమును దేశసేవార్థము స్థాపించి, సేవామూలమున జీవనాదర్శమును పొంద గల్గు మార్గ మేర్పఱచెను. ఈ బేలూరు మఠ మనిన స్వామికి ప్రాణముకన్న అధికప్రీతి. కాని తన దేశవాసులపై కల ప్రీతి ఇంతకు రెట్టింపు. కలకత్తాలో ఒకప్పుడు, తీవ్రమగుప్లేగువ్యాధితో ప్రజలు బాధపడుచుండ, బాధితుల సేవించుటకు తగు ధనసాహాయ్యము లభింపనందున, సేవాకార్యమునకై బేలూరుమఠమును సైతము విక్రయింప సమకట్టెను.

స్వదేశము పట్లను, దేశవాసులపట్లను స్వామికి కల్గిన ప్రేమ వర్ణనాతీతము. స్వామి ఇట్లనెను "రాబోవు 50 సంవత్సరములపాటు

మనము ఉపాసింపవలసినది ఒక్క దేవత నే — మన భారతమాతనే. కనీసము ఈకాలము ఇతర దేవత లందఱును మన మనంబులనుండి తొలగిపోవుదురు గాక! ఒక్క దైవమే జాగ్రదవస్థలో నున్నది— మన జాతియే— సర్వత్ర పాణిపాదములు సర్వత్రశ్రోతములుగలిగి సర్వవ్యాప్తమై యున్నది

దుర్బలత్వము, అజ్ఞానము మున్నగు పెక్కు దోషముల స్వామి కాంచినను తనదేశవాసుల పట్ల ఆశకాని, స్వజాతిపట్ల ప్రేమాదరములు కాని ఆయనకు ఇసుమంతయు తగ్గ లేదు. స్వామి ఇట్లు ఆశాపూరితముగ పల్కెను. "ఈదేశమందే నీతియు, పారమార్థికతయు ఇంకను నిల్చియున్నవి. ఈ రెండుప్రవాహములు విస్తరిల్లి పాశ్చాత్యలోకముల ముంచి వైవవలెను. దానిమూలముననే పాశ్చాత్య జాతులకు నూతనశక్తి, ఉత్సాహముల ప్రసాదింప వలెను." ఈపవిత్రభూమిలో జన్మించు భాగ్యము కల్గినందులకు మనల గర్వింపగోరెనే కాని, మన లోటులను తలపోయుచు నిరాశ చెంద వల దని స్వామి హెచ్చరించెను, మిగుల మిక్కిలి స్వామి ఇట్లు చాటెను "ఓ వీరభారత పుత్రా, ధైర్యము వీడకుము! నేను భారతీయుడ నని గర్వింపుము! 'నేను భారతీయుడను. ప్రతిభారతీయుడును నాసహోదరుడు' అని సగర్వముగ ప్రకటింపుము. భారతీయుడు నాసోదరుడు, భారతీయుడు నా ప్రాణము, భారతీయదేవతలే నా దైవతము, భారతసంఘము నాబాల్యడోలిక, యౌవననందనవనము, వార్ధకవారణాసి." సోదరా, ఇట్లు చాటుము! "భారతభూమి నామహోన్నతస్వర్గము. భారత శ్రేయమే నాశ్రేయము."

దేశముపట్లను, దేశసోదరులపట్లను ఇట్టి ప్రేమలో ఒక్క లేశము మనకు కల్గియుండినచో మన దేశస్థితి ఎంతయో మాఱియుండెడిది. హిందూదేశము భూతలస్వర్గమై యొప్పారియుండెడిది.

భగినీ నివేదిత స్వామినిగూర్చి ఇట్లు పల్కెను "స్వామి నిజమగు ప్రేమికుడు — భారతభూమియే ఆయనకు ప్రేమపాత్రమైనది —భారతశ్రేయస్సే ఆయన ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసము — భారతోద్ధరణమే ఆయన ఏకైక వాంఛ — అతడు భారతములోనే పూర్తిగ లయించెను."

మనదేశాభిమానులు ఇట్టి అద్వితీయ ప్రేమలో కనీసము కొంతభాగమైనను కల్గియుండుటకై పాటుపడవలెను. నేను దేశభక్తుడ నని 'సహజముగ తలంతుమేకాని, యథార్థమగు దేశభక్తి కల్గియుండుట చాల అరుదు. నిజమగు దేశభక్తి యన ఎట్టిదో స్వామిబోధనల నాలకించిన విశదపడగలదు. స్వామి ఇట్లు పల్కెను "మీకు పరితాపము కలదా? దేవతాసంతతియు, ఋషిసంతతియు నగు కోట్లకొలది జనులు పశుప్రాయులై యున్నా రని మీరు పరితపించుచున్నారా? కోట్లకొలది నేడు తిన తిండి లేక మాడుచున్నా రని, కోట్లకొలది జను లనేకయుగముల నుండియు పస్తుండవలసి వచ్చుచున్నదని పరితపించుచున్నారా? అజ్ఞానము కాఱుమబ్బువలె దేశమంతయు ఆవరించుకొని యున్నదని మీరు పరితపించుచున్నారా? అది మీకేమియు తోపనీయకున్నదా? నిద్రపట్టనీయకున్నదా? అది మీరక్తమునందు జొచ్చి, మీ రక్తనాళములందు ప్రవహించుచు హృదయ

స్పందనములతో పాటు కొట్టుకొనుచున్నదా ? అది మిమ్మించుమించు పిచ్చివాండ్రను జేసి వైచినదా ? ఇట్టి వినాశము కలిగినదే, యను తదేక చింత మిమ్మావహించినదా ? మీపేరు ప్రతిష్ఠలనుగూర్చి, మీ భార్యాపుత్రులగూర్చి, మీ సిరిసంపదలగూర్చి పూర్తిగా మీరు మఱచితిరా? ఈపని మీరు చేసితిరా? దేశాభిమాని యగుట కిది మొదటిమెట్టు, మొట్టమొదటి మెట్టు.''

శ్రీవివేకానందస్వామి ఇట్టి శ్రేణికి చెందిన దేశాభిమాని. ఒకప్పుడత డిట్లనెను ''నా దేశములో ఒక్కకుక్క అయినను పస్తుండియున్నచో నేను స్వర్గమునకు పోవుటకునైన ఇచ్చగింపను. ''జనసామాన్యమును మన మలక్ష్యము చేసితిమి, వారిని త్రోసిపుచ్చితిమి. ఇదియే మనజాతియొక్క ముఖ్యదోషములలో ఒకటి, ఇందు మూలముననే మనజాతి అధఃపతన మొందినది. ప్రస్తుతము రాజకీయవ్యవస్థ కంటె సామాన్యజనమునకు కూడు గుడ్డ విద్య ఇచ్చి ఉద్ధరింపనిచో మనజాతి వికాసమునకు వేఱొండు మార్గము లేదు. కాన ఈ ఆదర్శము మీకండ్లయెదుట ఉంచుకొం డనియే నేను కోరునది ''వారి వారి, ధర్మమును చెఱుపకుండ జనసామాన్యము నుద్ధరించుట.''

స్వామిజీ దేశముపట్లను, దేశవాసులపట్లను ప్రేమ పెంపొందించుకోవలసిన దని హెచ్చరించెను. అత డిట్లనెను: ''నేను బోధించునది ప్రేమ — ప్రేమింపు డనియే నా బోధ.'' అత డిట్లనెను : ''నా బిడ్డా, ప్రేమ ఎన్నటికిని అపజయము నందదు. నేడు కాని రేపుకాని, యుగములు గడచినను—సత్యమే జయించును! ప్రేమయే విజయసింహాసన మధిష్ఠించునది. కాన మీ సోదరుల ప్రేమింపుడు.'' దౌర్భాగ్య సోదర సోదరీజనుల సాక్షాత్ దైవస్వరూపులుగ భావింపు డని స్వామి హెచ్చరించెను. అత డిట్లనెను: ''భగవంతుని చూడ గోరు వారు ఎచ్చటకోపోయి వెదుక నేల? ఈ పేదలును, ఈదుఃఖితులును, ఈదుర్బలులును దైవస్వరూపులు కారా? ముందుగా వీరల నేల ఆరాధింప రాదు ?'' స్వామిజీ ముఖ్యముగ యువకుల ముందుకువచ్చి ఈఆదర్శమును స్వీకరింపగోరెను. ఆయనకు భారత యువకులపై విశ్వాసము, వారిపై పెక్కు ఆశలు కలిగియుండెను. యువకులు మొదట అకలంకులై ఆదర్శయువకులై మన వలెను— అటుపైననే లోకహితము — సేవాకార్యము చేయగోరెను. స్వామిజీ ఇట్లనెను: ''ధీరోదాత్తులును, నిష్కళంకులును అగు యువకులు నాకు కావలయును. ఇనుపకండరములు, ఉక్కు నరములు, వజ్రతుల్యసంకల్పము గల వారగు వేయిమంది యువకులు ముందుకు వచ్చినచో దేశము నంతయు ఒక్కపెట్టున మార్పొందింపవచ్చును.''

మనము భారతవారసులము కాగోరుచో, ఆ ఋషిసంతతికి చెందినవార మనిపించుకో కోరినచో, ఈ దేశాభిమాని యగు యతిపుంగవుని దుందుభినినాదమునకు మేల్కొని—సరిగా తాళము వేసినట్లు నడచుకో కలిగినచో యథార్థముగ భారతపుత్రులము కాగలము.

వార్తలు, విశేషాలు

శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మదరాసు - 4

శ్రీ కృష్ణజయంతి

తే 22-8-1962 దినాడు శ్రీ కృష్ణ జయంతి. నాటిసాయంకాలం స్విట్జర్లండు నందలి జినీవా రామకృష్ణ వేదాంత కేంద్రాధ్యక్షులగు శ్రీ నిత్యబోధానందస్వాములు సుమా రొకగంటసేపు శ్రీమద్భాగవతమును జదివి వివరించిరి. తర్వాత శ్రీకృష్ణునకు విశేష పూజయు భజనయు రాత్రి ఒంటిగంటవఱకు జరుపబడినవి.

తే 26-8-1962 దినాడు బహిరంగసభ సమావేశ మయ్యెను. శ్రీ శుకబ్రహ్మ రామస్వామిశాస్త్రులవారు శ్రీ కృష్ణావతారమును గూర్చి రెండుగంటలసేపు తమిళములో ఉపన్యసించిరి. జైన్కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారగు ఏ.ఎల్. కృష్ణనుగారు శ్రీకృష్ణునిగూర్చి ఆంగ్లమున కొంతసేపు ప్రసంగించినారు.

శ్రీవివేకానందస్వామి శతతమజయంతి స్మారకభవనము

మఠమునకు దక్షిణమున క్రొత్తగ కొనబడిన స్థలమున స్మారకభవనమునకు 'పునాది'ని డాక్టరు సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు తే 23-9-1962 ది ఉదయం 8-30 గంటలప్పుడు వేసినారు.

మొదట వేదోక్తరీతిని శ్రీరామకృష్ణపూజ కావింపబడినది. శతతమజయంతి నిర్వాహ పరిషత్సభ్యు లందఱును సమావేశమైరి. డాక్టరు సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ఆధ్యక్ష్యము వహించినారు. శ్రీమత్కైలాసానందస్వామి గోష్ఠికి స్వాగతము చెప్పారు, కొనబడిన ఆస్థలమును స్వాధీనమునకు తెచ్చుటకు తోడ్పడినవారి కెల్ల కృతజ్ఞతను ల్పుకొన్నారు.

డాక్టరు సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారు తమ ప్రసంగంలో ఈలా గన్నారు — "దేశీయుల మనస్సులను హృదయములను ఆత్మను పునరుద్ధరించుటయు, బలముయొక్క పారమార్థికతను వ్యష్టియాత్మగౌరవమును విశ్వమానవైక్యమును నెలకొల్పుటయు — ఇదే శ్రీవివేకానందస్వామికి నిజమయిన స్మారకమగును. భారతీయతత్త్వశాస్త్రమునకు శ్రీ వివేకానందస్వామి కావించిన గొప్పసేవ ఏ మనగా. ఈరంగమున ఆయన సృజించిన శాస్త్రీయ విమర్శోత్సాహము'

శ్రీశుద్ధసత్త్వానందస్వాములు భవననిర్మాణ ప్రణాళిని వివరించి తోడుపడిన మహాజనులకు కృతజ్ఞత దెల్పుకొన్నారు.

శ్రీ ఎస్. నారాయణస్వామిగారు గోష్ఠికి వందనోపచారము చేసినారు.

గ్రంథపరిచయం

[సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేవారు రెండేసి ప్రతులు పంపవలె అని మనవి]

రామకృష్ణ వివేకానంద రామతీర్థుల జీవితోపదేశములు

కర్త : శ్రీ బులుసు వేంకటేశ్వర్లు, ఎం.ఏ. ధర, 2-50 న.పై. ప్రతులకు, బి. వి. అండ్ సన్స్, రామారావుపేట, కాకినాడకు వ్రాయాలి.

శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీ రామతీర్థస్వాముల చరిత్ర వారి సుభాషితాలు గలదీ చిన్న గ్రంథం.

తెలుసుకొనేశక్తి మనకు కలగాలిగాని, ప్రతి జీవితం ఒక గ్రంథం, మహాపురుషులయిన పై మహనీయుల జీవితాలు నిస్తరంగ రత్నాకరాలు!

ఎంత తెలుసుకొన్నా తృప్తికలుగకపోవడం ఏకాస్త తెలిసినా ఆత్మానందం కలగడం మహనీయుల లీలలవల్ల కలిగే సంగతి. తమహృదయంలోని జ్యోతిని జగజ్జ్యోతిగా చేసుకొన్న శ్రీ రామకృష్ణులు, శ్రీ వివేకానందులు, శ్రీ రామతీర్థులు వారివాణులు, ధోరణులు హృదయాలకు ఉత్తేజనం కలిగించేవి. అందుచేత తెలుసుకోతగినవీ, మననం చేసుకోవలసినవీ, వాటివల్ల మనజీవితమార్గం సుగమమూ, సుందరమూ, సుఖమూ, ఇహపరతారకమూ కాతగినది!

శ్రీ వేంకటేశ్వరుల అనువాదమూ, దానికదేసాటి ఐనది.

—జలసూత్రం రుక్మిణీనాథశాస్త్రి.

సీ. శౌర్యంబు గలుగుట జన్మసాఫల్యంబు, శాంత మాత్మవివేకసాధనంబు,
మానంబు ధనమును మహనీయసంపద, సిగ్గుతో బ్రతుకు సంజీవనంబు,
సవినయవచనంబు సర్వవశ్యకరంబు, వెలయు నాచారంబు వెనుబలంబు,
దానంబు సేయుట తన కది దాచుట, సజ్జనసంగతి సౌఖ్య మొసగు,
గాన బుధు లీగుణంబులు మాన కెపుడు తగిలి మిమ్ము భజింతురు తలచి తలచి
కలితలక్ష్మీశ, సర్వజగన్నివేశ, విమలరవికోటిసంకాశ, వేంకటేశ.

—తాళ్లపాక పెదతిరుమలాచార్యుడు.

శ్రీ వివేకానందస్వామి శతతమ జయంతి ప్రచురణములు

ఆంధ్రపాఠకులకు అమూల్యతరుణము

శ్రీవివేకానంద సంపూర్ణగ్రంథావళి

ప్రతిభోజ్జ్వలులైన ఆంధ్రపండితులచే ఆంధ్రీకరింపబడి 10 సంపుటాలుగా ప్రకటింపబడుతున్నది. ప్రతి సంపుటంలోను దాదాపు 500 పుట లుంటాయి. అసలు ఖరీదు అట్టబైండుసెట్టు రు. 50 లు. కాలికోబైండుసెట్టు రు. 65 లు. పోస్టేజి ప్రత్యేకం.

స్వామిజిసందేశం మాతృదేశభక్తిభరితం, ప్రాణప్రదం, ఆత్మోత్తేజకరం, విశ్వజనీనం. అది సమగ్రంగా ఆంధ్రమహాజనులకు అందడం ఇదే మొదటిసారి. స్వామిజీది దివ్యదృష్టి. ఆయన అమోఘ పరిష్కారవిధానం సూచింపని ముఖ్యసమస్య అంటూ లేదు. ఆయన గ్రంథావళిని చదివినవారికి ఉత్సాహమును ఉదాత్తతయున్నూ కలుగక తప్పదు.

వివరములు :

మొదటి సంపుటము	:	575	పుటలు	అట్టబైండు	రూ. 5/-	క్యాలికో	రూ. 6-50
నాల్గవ సంపుటము	:	592	,,	,,	రూ. 5/-	,,	రూ. 6-50
అయిదవ సంపుటము	:	544	,,	,,	రూ. 5/-	,,	రూ. 6-50
ఆఱవ సంపుటము	:	585	,,	,,	రూ. 5/-	,,	రూ. 6-50

విలాసము :

మేనేజరు,

శ్రీ రామకృష్ణమఠము

మైలాపూరు : : మద్రాసు - 4

శ్రీ రామకృష్ణ బోధామృతము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిదంతనానందస్వామి

ఇందు శ్రీరామకృష్ణుని జీవిత సంగ్రహమును 1121 మహోపదేశములును గలవు

జీవుడు : సంసారము ; మాయ, గ్రంథములు : గ్రంథులు, సాధుగురువులు : [illegible] గురువులు, లౌకికులు : వారి ధోరణులు, ఆత్మోన్నతి ; సాధకులు : వారి యాదర్శములు, పారమార్థిక జీవనమునకు సదుపాయములు, సర్వమత సామరస్యము, వేదాంతము, జ్ఞానము : భక్తి : కర్మము, బ్రహ్మతత్త్వము మున్నగు అంశము లిందు తేటతెల్లముగ బిడ్డలకయిన అవగాహన కాగల ఉపమానములతో వివరింపబడియున్నవి.

నీతికథలును సూక్తులును మకతంత పేశలములు, నిర్వృతికరములు.

... ఈ గ్రంథం చదువుతూంటే ఒక్క ఐహికానికే, ఒక్క ఆముష్మికానికే కాక, రెంటికీ సంబంధించిన సూక్ష్మాలూ, రహస్యాలూ, కీలకాలూ చక్కగా అరటి సం [illegible] చేతిలో పెట్టినట్లు ఉంటవి...

—ఆంధ్ర

540 పుటలు ప్రజ్వలమగు పంచమ ముద్రణము ! వెల : రూ. 3-5[illegible]

హిందూమతము

రచయిత : శ్రీ వివేకానందస్వామి

అనువాదకులు : శ్రీ కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

హిందూమత నామమును పరస్పరభిన్నభావభూయిష్ఠములగు అనేక మతసంప్రదాయములు వహించి యుండుటచే, తత్స్వరూప నిర్వచనమునకు ఇందు శ్రీ వివేకానంద స్వాములవారు పూనుకొని ఆ మతము వేదసంహితాకాలమునుండి ఎట్లు క్రమ పరిణామమునందెనో, అందు సర్వసమ్మతమూలభావము లెవ్వియో, అది చేయు బోధ యెట్టిదో, ఇన్ని భిన్నమతాంతరము లెట్లు కలిగెనో, ఈ కలగూరగంపకు హిందూమత నామ మెట్లు ఏర్పడెనో విశదీకరించియున్నారు. జిజ్ఞాసువుల కత్యంతోపయుక్తమగు గ్రంథము.

... తెనుగువాఙ్మయములో వేదాంతచర్చలపై ప్రకటింపబడిన గ్రంథములలో ఇది ఉత్తమోత్తమ మైనదని శిరసాగి చెప్పవలసియున్నది. ... —భారతజ్యోతి 12-4-1956.

... గ్రంథము ప్రావాహిక శైలిలో అనువదింపబడినది. —హిందూపత్రిక 5-8-'56.

[illegible]18 పుటలు వెల : రూ. -2[illegible]

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

సంపాదకులు : శ్రీ శుద్ధసత్త్వానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము,
శ్రీ. కే. ఎస్. ఎస్. రాజన్ గారిచే ది జ్యూపిటర్ ప్రెస్సు ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ (మద్రాసు-18) న ముద్రింపబ[illegible]